

॥ ॐ तत्सत् परमात्मने नमः ॥

श्री

संगीत भजन मंडार

भाग १ दो.

श्री उमरेठ भजन मंडलीमां गवातां
भजनोनो सग्रह करी
मंडण तरङ्गती छपावी प्रसिद्ध करनार
शा. मोहनलाल भगनलाल
तथा
शा. नाथलाल गरुडदास
३० उमरेठ

हरिनो मारग छे श्रानो, नहि कायरनु काम जेनी,
परथम पहेलु अस्तक भूकी, वणती सेवु नाम जेनी.

कीर्तन के आना.

२५३२४

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૩૪૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ સંગીત લક્ષ્મીલેખ-૧

વિષય ક્ર. : ૬૨

॥ ॐ तत्सत् परमात्मने नमः ॥

श्री

संगीत भजन भंडार

भाग १ दो.

श्री उमरेठ भजन भंडारियां गवातां
भजनेनो संभूत करी

भंडा तरुंछा छपावी प्रसिद्ध करनार

शा. मोहनलाल भगनलाल

तथा

शा. नाथलाल गरुडदास

उमरेठ

हरिनो मारग छे मारनो, नहि कायरनु काम जेने,
परथम पहेंलुं भस्तक मारि, वज्रती देखुं नाम जिन.

कीर्तन के आना.

મળવાનાં ઠેકાણાં—

ગુજરાત વિધાપીઠ
અમદાવાદ

શા. ભોળીલાલ મોહનલાલ

મેનેજર—શ્રી ઉમરેઠ લજ્જન મંડળ

૧૧૩૪૨

૫૬૧ અખર—ઉમરેઠ.

ગુજરાતી કૉપીરાઈટ સંગ્રહ

શા. મંગલદાસ મનસુખદાસ

૩-૬૨

કાપડના વેપારી, ઓડ અખર—ઉમરેઠ.

દાશી ચંદુલાલ હરિલાલ અનાજના વેપારી

લક્ષ્મીજીની પોળ સામે—ડાકોર.

શા. ચંદુલાલ ચુનીલાલ અનાજના વેપારી

લક્ષ્મીજીની પોળ સામે—ડાકોર.

આવૃત્તિ પહેલી

પ્રત ૧૦૦૦

સંવત ૧૯૮૪

આવૃત્તિ બીજી

,, ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૮૪

આવૃત્તિ ત્રીજી

,, ૧૦૦૦

સંવત ૧૯૮૬

અમદાવાદ—આદિત્ય મુદ્રણાલયમાં ગળનન વિ. પાઠકે છાપ્યું.

અને શા. મોહનલાલ મગનલાલ તથા નાથાલાલ ગરબડદાસે

ઉમરેઠમાં પ્રગટ કર્યું.

॥ श्री कृष्णाय नमः ॥

બે બેલ

મનુષ્ય યત્ન ઈશ્વરકૃપા:

જ્યારે કોઈ વાત પોતાના અનુભવની હોય ત્યારે તેને માટે પ્રમાણ શોધવા જવું પડતું નથી. અમારા સ્નેહી શ્રી. દેવશંકર રામચંદ્ર ઉર્ફે શનીભાઈ હરીહર ભક્ત તથા શ્રી. નાથાભાઈ ગંગાડાસ કેટલાક સમયથી અમેને ભજન મંડળી સ્થાપવાનો આદેશ કર્યા કરતા હતા. અમારું મોળાપણું એટલી તીવ્રતાની હદે પહોંચ્યું કે તે મહાનુભાવોએ અમને કહેવાનું છોડી દીધું. ગમે તેમ કહો પણ તેમના આ વર્તને અમારા હૃદયમાં રોપાયલા બીજનો ફલગો ફૂટ્યો અને વિચાર અમત્રમાં મુકવા જેટલી પ્રજ્વળતા ઉદ્ભવી. હૃદય-એ એક અનુભવ અને વિચારોનું સંગ્રહસ્થાન છે તેને અમેને અનુભવ થતાં સં. ૧૯૮૩ ના શ્રાવણ સુદ ૧૧ ના રોજ શ્રી ડોક્ટર મુકામે પ્રથમથી જ સ્થપાયેલી ભજનમંડળી કે જે ગામથી થોડે દૂર ગોમતીને કિનારે તુળસીવાડી ઉર્ફે કદમવાડીના નામથી ઓળખાતા સ્થાનમાં દરેક એકાદશીની રાત્રે હરિ-સ્મરણ કરવા જાય છે ત્યાં જવાનો વિચાર ઉત્પન્ન થયો અને કુદરત સાનુકૂળ હોવાથી ગયા પણ ખરા.

જો હૃદય દૃઢ ન હોય તો કદી ન જોયેલા સ્થાનમાં રસ્તાની દુર્દશા, પાણીના મારાથી ભરાયલાં ખાખોચીયા, ઘાસ અને વિકટનાથી પાછા ફર્યા હોત! પણ જવું જ એ નિશ્ચયજન ઉપર દરેકને શ્રદ્ધા હોવાથી ગમે તેવા વિકટ પ્રસંગોની પરવા ન રાખતાં નિયત સ્થાને પહોંચ્યા જ. કાચા હૃદયના માણસો અડધેથી જ પાછા ફરે એવી

લયાનકતાનો ભાસ થતો, પણ નિશ્ચયપણ એક અનેરી વસ્તુ છે કે જે ખુદ પ્રભુને પણ સામે આવવાની ફરજ પાડી શકે છે.

દરેક પ્રસંગે એવા જ અનુભવાય છે કે દુઃખ પછી સુખ; અને આ કિસ્સામાં પણ તેમ જ અન્યું. આટલી વિકટતા પસાર કર્યા પછી અમે તુળસીવાડીમા આવ્યા. ત્યાં આવેલી મદારજની મહુલી જોઈ અને ત્યાંની રમણીયતાથી આનંદ પામ્યા. ભજન કરવા જે જગ્યાએ જોમવાનું તે કેટલું સ્વચ્છ અને સુંદર ! દશ વાગે ભજન શરૂ થયું, અમે પણ આવા પ્રસંગે દૂર રહી રાક્યા નહિ અને ભજનમાં જોડાયા. રાત્રી આનંદમાં પસાર કરી સવાર થતાં પાછા ફર્યા. પણ કેવી રીતે ? ઉમરેઠ જઈ તુર્ત જ ભજનમંડળી સ્થાપવાની ભાવના અને પ્રયત્ન કર્યો સાથે. અને તે હરિદર ભક્તના અંતરનંદનો અમને ત્યારે ખ્યાલ આવ્યો કે જે આનંદ તેઓ લેતા તે આનંદનો લાભ અમને પણ મળે તે હેતુથી તેમણે જે બીજા રે.પણ કરવાનું જરૂરી રાખેલું તે આજના પ્રસંગે સત્ય સ્વરૂપમાં સમજાયું. અને અમેએ સંગત ૧૯૮૩ ના શ્રાવણ વદી એકાદશીના રોજ ઉમરેઠ ગામના છેડે આવેલા તળાવ સામે શ્રી રણછોડરાયજી મદારાજની મેટક ઉર્ફે ઓળખાતાં પગલાં કે જ્યાં શ્રી રણછોડરાયજી મદારાજના ઉપયોગાર્થે વિશાળ જગો રોકી બગાચો બનાવેલો છે, અંદર બે ત્રણ મકાનો, એક કુવો પણ છે—તેવી રણિયામણી જગાએ ભજન મંડળીની સ્થાપના કરી. આ ભજન મંડળી કુલ ૩૫ સભ્યોથી સ્થપાયેલી છે. આ ભજન મંડળીનો મુખ્ય હેતુ કેવળ દરેક એકાદશીની રાત્રિએ પૂર્ણ પુરુષોત્તમ પરિબ્રહ્મ એવા શ્રી કૃષ્ણચંદ્ર ભગવાનને માદ કરવા તેટલો જ છે. તે સ્થાને એકાદશીએ ધણા માણસો પ્રભુભજન કરવા આવે છે.

(૫)

ખંડાની ભજનમંડળીના મહાત્મા શ્રી પરમાનંદ પાગલ મહારાજ ઘણો વખત અમેને પોતાના વચનામૃતનું પાન કરાવી ગયા છે અને અમેને ઘણો આનંદ આપ્યો છે.

મહાત્મા પુરૂષોત્તો જન્મ આ ભવાગ્નિમાં કેવળ લોકકલ્યાણાર્થે હોય છે. તેનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ અમેને થયો છે. તેઓશ્રી જ્યારે અત્રે પધારે છે ત્યારે અમેને જરૂર વાદ કરે છે અને કંઈક કંઈક લાલ આપે છે. અમે તેઓશ્રીનો તન મનથી ઉપકાર માનીએ છીએ.

ડોકાર ભજનમંડળી અને તુળસીવાડી જેવા રમણીય સ્થાનથી અમે જે ઉત્સાહી બન્યા છીએ અને અમારી વૃત્તિઓને સ્ફુર્તિ મળી છે તેથી અમે તે મંડળીનો ઉપકાર માનીએ છીએ.

મહાપુરૂષોત્તી પ્રસાદી-કૃપા આ ભવસાગરને તરવા એક સાધનરૂપ હોવાથી ભાવિક ભક્તજનો આ ભજન ભંડાર કે જેની અંદર અમારી ભજન મંડળીમાં ગવાતાં મુખ્ય મુખ્ય ભજનો જે મહાપુરૂષોત્તી વાગ્ગીરૂપ કેવળ પ્રભુના ગુણારવિંદ માટે કરેલો તે તથા અમારી ભજન મંડળીના સભ્યોનાં બનાવેલાં તે બંનેના સંગ્રહ અદર્શિય પોતાની સન્નિધિ રાખી કંઈક પ્રયાસ કરશે તો આ ભજન મંડળીનો આ પુસ્તક છપાવ્યાનો શ્રમ સફળ થયો મનાશે.

ઉમરેઠ-પવિત્રા એકાદશી {
સંવત ૧૯૮૪

મોહનલાલ મગનલાલ શાહ.
કાપડવાળા

અનુક્રમણિકા

નંબર	ભજન	પૃષ્ઠ	નંબર	ભજન	પૃષ્ઠ
૦	માખી	૧			
૧	લાગે સૌથી રૂપાળો	૧	૨૧	વારી વારીરે નંદના લાલ	૧૪
૨	જય જય નોંધારાના	૨	૨૨	ધન્ય જેણે દરિગુણ	૧૪
૩	ઓ મોહન મારા	૩	૨૩	હજુરી આકર રાખોજી	૧૫
૪	મીઠી મીઠી મધુરી	૩	૨૪	ગાયો ચારીને ગોવિંદ	૧૬
૫	પ્યારા ગોવિંદ	૪	૨૫	વારી જીવું રે	૧૭
૬	તમને રીશ ગણેરી	૪	૨૬	ગોકુળ વહેલા પધારજો રે	૧૭
૭	તમારો ભરૂંસો	૫	૨૭	નયણાં દર્યા છે	૧૮
૮	તું તો હાથને મારે	૫	૨૮	મારી સૈયાં રે	૧૮
૯	હૈયાના કુટયા	૬	૨૯	અમારા તે સ્વામી	૧૮
૧૦	પ્રભુને પ્રેમે ભજશે	૭	૩૦	આવોને મારા રઢીયાળા	૧૯
૧૧	હરિ ભજતાં	૭	૩૧	તને મળ્યો મનુષ્ય	૨૦
૧૨	હવે રણુઝોડ રંગીલો	૮	૩૨	મારા વહાલા રે	૨૧
૧૩	હમે ખાર ખાર છોગલાં	૯	૩૩	મેલી દેને કાન	૨૨
૧૪	આવ્યા શ્રી ડાકોર તારા	૧૦	૩૪	મન માયામાં જાય	૨૨
૧૫	મારા રૂપાળા	૧૦	૩૫	કાનુડા માજમ રાત	૨૩
૧૬	તારો નેડો	૧૧	૩૬	ઓધવ જાણે	૨૪
૧૭	મેલીયાંવાળા	૧૧	૩૭	નાગર નંદાજીના લાલ	૨૫
૧૮	વાગે છે રે વાગે છે	૧૨	૩૮	મારા શામળીયાજી શેઠ	૨૬
૧૯	વાગે છે રે વાગે છે	૧૨	૩૯	કોઈ મને કૃષ્ણ દેખાડો રે	૨૬
૨૦	હરિ મારા હૃદયે રહેજો	૧૩	૪૦	તમે મળવા તે ન આવ્યા	૨૭

(૭)

નંબર	ભજન	પૃષ્ઠ	નંબર	ભજન	પૃષ્ઠ
૪૧	તુજ વિના મોરી	૨૮	૫૭	રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા	૩૭
૪૨	જે દુઃખ થાય તે થાજો	૨૮	૫૮	અ.વ્યા શ્રીગોકુળ તારવા	૩૮
૪૩	અચ્છા મેરા દીનાનાથ	૨૮	૫૯	બદાસે મોરલી વગાડી	૩૯
૪૪	જસોદા તેરાહી લાલાને	૨૯	૬૦	જાવમા જાવમા જાવમારે	૩૯
૪૫	દતના તો કરના સ્વામી	૩૦	૬૧	હિમાકે કંથ મનવાળા	૪૦
૪૬	શામળીયા પીતામ્બર	૩૧	૬૨	કળિ ભારે પાતાળ	૪૧
૪૭	ખમા મેરે બાકે રણછોડ	૩૧	૬૩	એક દિન એવો આવશે	૪૩
૪૮	રાણી વરજોને	૩૨	૬૪	જાગો તમે જાગવ	૪૩
૪૯	યમુના નિકટ કનૈયા	૩૨	૬૫	મારી હુંડી સ્વીકારો	૪૪
૫૦	ગોવિંદ ગુણ	૩૩	૬૬	આવે આવે લટકંતી	૪૭
૫૧	બદાસા તમારું મુખડું	૩૩	૬૭	મારા બદાસા નંદલાલા	૪૭
૫૨	બદાસો પ્રેમને	૩૪	૬૮	શ્રી હરિની આરતી	૪૮
૫૩	તેરી શરણ મેં આપજો	૩૫	૬૯	શ્રી રામચંદ્રજીની રતુનિ	૫૦
૫૪	હરિનો મારગ	૩૫	૭૦	શ્રી હરીનામની ધ્વનીયો	૫૧
૫૫	જાકે કહીયો સમાચાર	૩૬	૭૧	વૈષ્ણવજન	૫૩
૫૬	પ્રીજવાશીરે પ્રીજવાશી	૩૭	૭૨	અચ્યુતમ	૫૪
			૭૩	મનન કરવા યોગ	૫૬

શ્લોક

રાધા કૃષ્ણેતિ હે ગોપયે જપંતિ પુનઃ પુનઃ
અતુપદાર્થં કિં તેષાં સાક્ષાત્કૃષ્ણોઽપિ લભ્યતે

શ્રીગર્ગસંહિતા

અર્થ—હે ગોપ ! ‘રાધા કૃષ્ણ, રાધા કૃષ્ણ’ એ પ્રકારે જે કોઈ વારંવાર જપે છે; તેને ધર્મ, અર્થ, કામ, મોક્ષ, કંઈ પણ દુર્લાભ નથી. પરંતુ જે સાક્ષાત્ શ્રી કૃષ્ણ છે તે પણ પ્રાપ્ત થાય છે.

श्री भगवान्

શ્રી ઉમરેઠ ભજનમંડળીમાં ગવાતાં ભજનો.

ભાગ ૧ લો.

ભજન. (સાખી)

ડુંડાળો દુઃખ ભંજનો, સદાચે બાળે વેશ
પ્રથમ પહેલો સમરીયે, ગવરી પુત્ર ગણેશ
સીયાવર રામચંદ્રકી જે.

ગવરી તારા પુત્રને, વીનવું વારંવાર,
સકળ વિશ્વ ત્રિલોકમાં, પ્રથમ પૂજા થાય. ”
આસન લીજીયે પ્રેમનાં, પધારો પ્રભુ દયાળ
ગુણ ગાઉં હું તમતણા, આવી સ્વીકારો મોરાર ,”

ભજન ૧

લાગે સૌથી રૂપાળો શામળોજી
શીરે ઓઢે છે કાળો કામળોજી

(૨)

વાલો ઘેનુ ચરાવે વનમાંજ
તોય બેઠો છે મારા તનમાંજ
એ.....ખંસી બજવી, તાન તીખા સુણાવે
ચીત્ત ચોરી લીધે છે, એ નંદકુંવરજ. લાગે૦

ભજન ૨

જય જય નોધારાના આધારા રે,
સીતાપતી છો પ્રાણ હમારા,
હારે રઘુપતી છો પ્રાણ હમારા.
એ.....જન્મ થતા પહેલાં, પયોધરની માંદા,
પ્રભુ દેખાડી દુધની ધારા,
હારે પ્રભુ દેખાડી દુધની ધારા.
અમીની હોળીથી હમને ઉગાર્યા પ્રભુ, (૨)
એવા જઠરાથી જાળવનારા રે,
સીતાપતી છો પ્રાણ હમારા.
એ.....નારદ સારદ વ્યાસ વીષારદ,
ગાવે સદા ગુણ તારા,
હારે પ્રભુ ગાવે સદા ગુણ તારા.
સુખ કરનારા દુઃખ હરનારા, (૨)
એવા અમીધર ઉર વસનારા રે,
સીતાપતી છો પ્રાણ હમારા.

ભજન ૩

ઓ મોહન મારા, વીનતી ના ઉરથી વીસારોજી
 ઓ પ્રીતમ ખ્યારા, સમજીને સહેજ ઇસારોજી,
 મુજ અપરાધો ગણતાં મોહન, આવે નહી કંઈ આરોજી
 ખાંદ્ય ગ્રહો બળવંતા ખેલી, આવી આપ ઉગારોજી
 —ઓ મોહન મારા.

ગીધ ગુણીકા ગજ સર્વે તાર્યા, પ્રેમે સુણી પોકારોજી,
 એથી અધમ કૃતિ હોય અમારી, તોપણ ત્રીકમ તારોજી
 —ઓ મોહન મારા.

કામી કુટીલ કોધી કપટી છું, ઉરમાં આપ વિચારોજી,
 આ ભવ હરીયો, દુઃખનો ભરીયો, ખાંદ્ય ગ્રહીને તારોજી
 —ઓ મોહન મારા.

હયા ધણી છો ધરણીધરજી, અરજી ઉરમાં ધારોજી.
 અમીધરજી સુખ કરજો સ્વામી, શરણ પડયાને તારોજી
 —ઓ મોહન મારા.

ભજન ૪

મીઠી મીઠી મધુરી વેણુ વાગે,
 સુણી મારા ચીતડામાં ચટપટી લાગે,
 મધ રાત્રે વેરણુ થઈને ખોલે,
 સુણી મારા તનડાના તાર સહુ ડાલે.
 જરા લાગે મીઠું તાન, ત્યાં હું થાઉં ખેલાન,
 આતાં બળવતાં કાન, મારો તરફડે છે જાન—મીઠી મીઠી૦

(૪)

સાખી

ટહુ ટહુ ટહુકા નાખતી, કરતી ઘણો ગુંબર;
પવનથી રતી પાડતી, કાળજડામાં સાર.
હારે મને એના વીના નવ ચાલે,
મળે મનના મોહન, તો તો થાએ આનંદ—મીઠી મીઠી૦

ભજન ૫

ખ્યારા ગોવિંદ ગુણ ગાશું, રાણાજી હમે ખ્યારા ગોવીંદ ગુણ ગાશું.
ચરણામૃતનો નિયમ હમારે, નિત્ય ઉઠી મંદિર જશું—રાણાજી.
રાણોજી રૂઠશે તો રાજ તબવશે, ભગવાન રૂઠે તો મરી જશું „
ઝેરના ખ્યાલા રાણાજીએ મોકલ્યા, અમૃત ગણીને પી જશું „
રામના નામની ઝાઝ બનાવી, તેમાં બેસીને તરી જશું „
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ ચરણકમળ વારી જશું „

ભજન ૬

તમને રીસ ઘણેરી ચઢશે રાજ, કાના કહેવું પડશે.
માસીને તમે હાથે મારી, મામાનું મુળ કાઢ્યું.
મામા કેરું ધન જ આવ્યું (૨) દ્વારાપુર વસાવ્યું રાજ—કાના૦
પાંડવ જ્યારે થયા તમારા, બહુ વાતે વણસાડ્યા,
કૌરવને નગરમાં રાખી (૨) પાંડવ વનમાં કાઢ્યા રાજ—કાના૦
દ્રુપદસુતાએ તમને ભજ્યા, તેને મહા શોકવાન કીધી,
પાતળીયાજી પાસે રહીને (૨) તેની લાભે લીધી રાજ—કાના૦

(૫)

સગાળશા શેઠે જ્યારે સદાવ્રત બાંધ્યું ત્યારે પારખું લેવા ધાયા,
કુંવર કેલેયો હાથે મરાવ્યો(૨)એવા કપટી કહેવાયા રાજ-કાનાં
પ્રહલાદજીએ જ્યારે પ્રતિજ્ઞા લીધી, ત્યારે નરસીંહ રૂપજ ધાર્યો
ક્રાંત્યો સ્થંભ ને પ્રગટયા મોરારી, હીરણ્યકશ્યપુ માર્યો રાજ-કાનાં

ભજન ૭

તમારો ભક્તો મને ભારી રે,
હો રામ રાજ તમારો ભક્તો મને ભારી.
જળથી ડુબતો સ્વામી, ગર્જેદ્ર ઉગાર્યો વહાલા,
ગ્રાહને નાખ્યો રામ મારી રે. હો રામરાજાં
પ્રહલાદ કારણ સ્વામી, સ્થંભેથી પ્રગટયા વહાલા
હીરણ્યકશ્યપુ નાખ્યો મારી રે. હો રામરાજાં
લાખાભુવનમાં સ્વામી, પાંડવ ઉગાર્યા વહાલા,
રાખી નાસવા રામ ખારી રે. હો રામરાજાં
બુનાગઢમાં સ્વામી, ભણે નરસીંયો વહાલા,
હોતેથી હુંડીઓ સ્વીકારી રે. હો રામરાજાં
બાઈ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વહાલા,
ચરણકમળ બલીહારી રે. હો રામરાજાં

ભજન ૮

તું તો હાલને મારે છેતર રે હો કરહનીઆ,
કરહનીઆ રે મને દરહન દેજે ચ્યારની રહી છું તારી,

તારે ને મારે હગપણ હાથું, એ તો જાણે જહોદા કાચી
— રે હો કરહનીઆ.

ઝાઝા ઘીમાં મેં તો ખીચડો રાંધ્યો, માંહી મગચોળો નાંછ્યો,
આપણુ એ જણ લેળા રે જમહુ, આલ્યા છોરાં ઉરાડહે માંછ્યો,
— રે હો કરહનીઆ.

હામે હેમડે બોરડી વાવી, તેનાં મેઠાં મેઠાં બોરાં,
આપન બેઉ જણ બોરાંરે વેણહું, આલ્યાં છોરાં તે ચારહે ઢોરાં
— રે હો કરહનીઆ.

નવા ઘઉંનો મેં તો પુંકજ પાડ્યો, માળા હેઠળ મૂચ્યો,
કરહનીઆ રે મેં તો તારે કારણ હળવે હળવે કૂંચ્યો
— રે હો કરહનીઆ.

મારા છેતરમાં કાળીંગડી વાવી, તેની લાંબી લાંબી લૂમો,
કરહનીઆરે તું તો છાંનોમાંનો આવજે, અલ્યા રખેને પાડતો ખૂમો
— રે હો કરહનીઆ.

કરહનીઆ રે મને હેત કરીને, દાડી દાડી દરહન દેજે,
મહેતા નરસૈયાના સ્વામી શામળીઆ તારે જોઇએ તે માગી લેજે
— રે હો કરહનીઆ.

લજન ૯

હૈયાના પુટયા હરિ સંગે હેત ન કીધું,
લખચોરાશી કેરૂં લગડું (૨) માથે જોરી લીધું રે-હૈયાના.
પેટ અર્થે પાપ કરતાં પાછું ફરી નવ જોયું,
ચાર દિવસના જીવતર સાડ (૨) મન માયામાં મોહું રે-હૈયાના.

જે પ્રભુને પ્રેમે ભજશે, તે રહેજે ભવજળ તરશે,
માટે ચેતો પ્રભુ ભજ્યામાં સાર છે.
પુત્ર ને પરિવાર તે કામ ન લાગે લગાર—માટે ચેતો
મારૂં મારૂં કરતાં, દીઠાં બહાલાં કંઈ મરતાં
કોડાધીપતિ કહાવે, પણ પાઈ ન પાસે આવે
સ્વાર્થના સૌ બેલી અંતે મેલશે ઠેલી
આવ્યાતા મુઠી વાળી, જાશે મુઠી ઉઘાડી
પાપ પુણ્ય હાથે, કીધેલાં આવે સાથે
જે જે દિન જાશે, તે પાછા નવ દેખાશે
શનુ કહે પોકારી, છે કાળ તણી ગતી ન્યારી

હરિ ભજતાં હજી કોઈની લાજ જતાં નથી બાણી રે
જેની સુરતા શામળીયાની સાથ, વહે વેદ વાણી રે
વહાલે ઉગાયોં પ્રહ્લાદ, હીરણ્યકશ્યપુ માર્યો રે
વિભીષણને આપ્યું રાજ, રાવણ સંહાર્યો રે
વહાલે મીરાંબાઈનાં ઝેર, હળાહળ પીધાં રે
પુર્યાં પંચાળી કેરં ચીર, પાંડવ કામ કીધાં રે

વહાલે નરસૈ મહેતાનો હાર, હાથો હાથ આપ્યો રે
 ધ્રુવને આપ્યું અવીચળ રાજ, પોતાનો કરી સ્થાપ્યો રે
 વહાલે અમરીષની ઓળખાણ, અવતાર દશ લીધા રે
 સુદામાની લાગી ભુખ, અંતે સુખ દીધાં રે
 આવો હરી ભજવાનો દહાવો, ભજન કોઈ કરશે રે
 કર જોડી કહે પ્રેમળદાસ, ભક્તોનાં દુઃખ હરશે રે.

ભજન ૧૨

હવે રણછોડ રંગીલો, મને ખસ પ્રાણ પ્યારો છે
 હૃદયમાં મૂરતિ તારી, વિના સંસાર ખારો છે
 ગોપીકા પ્રેમમાં ઘેલી, બની તુજ કારણે વહાલા
 વીખુટા નાથ નવ થાશે, સેવક તુજ દાસ વિનવે છે
 નથી કંઈ આશરો મારે, તમે શીર સ્વામી છો મારા
 દાસના દુષ્ટ દુર્ગુણો, હવે નક્કી થશે ન્યારા
 સદાને કાજ હો સ્વામી, હમોને ખુદ્દિ ઓ આપો
 મોક્ષનાં દ્વાર ગર્જાવા, હૃદયમાં ચક્ષુઓ સ્થાપો
 તિતિક્ષણ તેજમય મુર્તી, રૂપાણું રૂપ છે સાં
 લાલ લેવાને આંખીનો એકાદશી વ્રત મેં ધાર્યું
 લગન તારી મને લાગી, વિસારો નહિ હવે વહાલા
 દયા કરી હો દયાનીધી, દરશન આપજો પ્યારા
 નિરંતર નામ તારું છે, બાંજું સર્વે અકાં રું છે
 મુરખ હું મૂઢ પ્રાણી પર, ખીરદ મોઢું તમારું છે

અરીનાં મૂળ ઉખેડી, દેવોનાં દુખડાં કાપ્યાં
 ભુતળનો ભાર ઉતારી, ભકતોને સુખ તો આપ્યાં
 કરી ખોડાણા ઉપર મહેર, પ્રભુ આવ્યા ભક્તની ઘેર
 અર્જુનની એજ અરજ છે, ઉગારો હો પ્રભુ હમને.

ભજન ૧૩

હમે ખાર ખાર છોગલાં મેલ્યાં છોગાળા,
 ડાકોરવાળા તારી જાત્રામાં
 હમે થઈએ ગાંડા ને ઘેલા છોગાળા-ડાકોરવાળા ,,
 હમે ગોમતીના નીરમાં નાહિશું છોગાળા ,,
 નાહિ નીરે ને પાવન થઈશું ,,
 ત્યાં માખણીયો છે આરો ,,
 નાદ્ય તેનો સફળ જન્મારો ,,
 તારૂં દેહડૂં ગગનમાં ગાળે ,,
 દરવાળે નોખત વાગે ,,
 સામે ડંકનાથનો આરો ,,
 ત્યાં તો સંગ ભરાય છે સારો ,,
 આઠે દહાડે તારો વરઘોડો ,,
 તારો જુગમાં ન મળે જોડો ,,
 પ્રેમ થકી હરીજન ગાયે ,,
 તેનાં દુઃખ દરીદ્ર જાયે ,,

ભજન ૧૪

આવ્યા શ્રી ડાકેર તારવા, રણછોડરાય આવ્યા શ્રી ડાકેર તારવા
ભાગલી તે વહેલ વહાલે વૈમાન બનાવ્યું, વચન બોડાણાનું પાળવા
— રણછોડરાય.

ગોમતી સંતાયા પોતે ગરૂડાગામી, ગુગળીને પાછા કાઢવા
— રણછોડરાય.

સવા વાલની વાળીએ તોલાવ્યા, ગંગાબાઈનાં માન વધારવા
— રણછોડરાય.

દાસ શનુ પોકારીને કહે છે, લક્તોનાં દુઃખ ટાળવા
— રણછોડરાય.

ભજન ૧૫

મારા રૂપાળા રંગીલા રણછોડજી,
રૂડાં તમારાં નામ મારા અલખેલા.
ડાકેર ઉપર દયા કરી કંઈ પાવન કર્યો ગુજરાત—મારા અલખેલાં
પીળાં પીતામ્બર ખેરીયાં કંઈ કસબીયારી દોર ,,
બાંહો બાબુબંધ બેરખા તારી દશે આંગળીએ વેઠ ,,
શિરપર મુગટ શોભતા તારે કંઠે એકાવળ હાર ,,
તારી હબચીએ હીરલો જગમગે, એના તેજતણો નહિ પાર,,
કેડે કંદોરા શોભતા પગે ઝાંઝરનો ઝમકાર ,,
પાયે પીયુરંગ મોજડી તારી ચમકતી છે ચાલ ,,
મહેતા નરસૈનો સ્વામી શામળો, મારે વહાલે રમાડ્યા રાસ,,

ભજન ૧૬

તારો નેડો લાગ્યો મુજને રાજ રણછોડ રે
 રાજ રણછોડરે, રંગીલા રણછોડ રે -તારો નેડો
 અધમ ઓધારણુ નામ તમારું મહાત્મ્ય એનું મોટું રે
 હરતાં ફરતાં તુજને સમરૂં બાકી સર્વે જોટું રે-તારો નેડો.
 કાશી દેખી દેખી દ્વારકાં, તીરથ દેખ્યાં બાબાં રે
 સત્સંગમાં બેઠો ત્યારે, મનડે મૂકી માળ રે-તારો નેડો.
 ભવસાગરમાં હું અથડાઉં, સગા સંબંધી લુંટે રે
 દાસ ઉપર જો દયા કરો તો, ભવના અંધન છુટે રે-તારો નેડો.

ભજન ૧૭

મોતીયાંવાળા રણછોડજી રે,
 નીરખી નયનાં ટાઢાં થાય હો લાલ-મોતીયાંવાળા
 તમારાં મોતીયાં લળી લળી જાય હો લાલ ",
 તમને નમી નમી લાગું પાય હો લાલ ",
 વહાલા લાગો છો રણછોડરાય હો લાલ ",
 ડાકોરપુરી પાવન કરી રે
 પાવન કીધાં છે ગોમતી તળાવ હો લાલ ",
 દરવાજે ચોઘડીયાં વાગી રહ્યાં રે
 ત્યાં તો માનુની મંગળ ગાય હો લાલ ",
 શોભા શી રે કહું મારા નાથની રે
 વહાલો મારો તેજ તણો અંબાર હો લાલ ",

(૧૨)

રિદ્ધિ સિદ્ધી શી કહું મારા નાથની રે,
વહાલો મારો રતન સીંહાસન બેઠો હો લાલ મોતિયાંવાળાં
સાકર માખણનો મહીમા ઘણો રે,
મહાજન વેચે છે અપાર હો લાલ
મહેતા નરસૈનો સ્વામી શામળો રે
હમને ફરી રમાડ્યા રાસ હો લાલ

ભજન ૧૮

વાગે છે રે વાગે છે તારી કાયામાં ઘડીઆળ વાગે છે
આ રે કાયાના દશ દરવાજા, નીતીની નોખત વાગે છે
—તારી કાયામાં.
આ રે કાયામાં બાગ બગીચા, ભમરો સુગંધી માગે છે
—તારી કાયામાં.
આરે કાયામાં જ્યોત જલત હે તેજના બીંબકાર વાગે છે
—તારી કાયામાં.
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ સંતો અમરાપુર મહાલે છે
— તારી કાયામાં.

ભજન ૧૯

વાગે છે રે વાગે છે વંદ્રાવન મોરલી વાગે છે
એના શબ્દ ત્રિલોકમાં ગાજે છે વંદ્રાવન મોરલી.
આ તીરે ગંગા ને પેલી તીરે જીમના, વચમાં ગોકળીઉં ગાજે છે
—વંદ્રાવન.

વંદ્રાવનને મારગ જાતાં, દાન દધીનાં માગે છે--વંદ્રાવન૦
વંદ્રાવનમાં વહાલો રાસ રચ્યો છે, મારો વહાલોજી થૈ થૈ નાચે છે

—વંદ્રાવન૦

વંદ્રાવનની કુંજગલનમાં રાધા ને કૃષ્ણ ખિરાજે છે—વંદ્રાવન૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ એના દર્શનથી દુઃખ ભાગે છે

—વંદ્રાવન૦

ભજન ૨૦

હરિ મારા હૃદયે રહેજો, પ્રભુ મારી પાસે રહેજો, જોજો ન્યારા
થતા રા....મ તે દિનનો વિશ્વાસ છે, મને તે દિનનો વિશ્વાસ છે.
ધના ભગતે ખેતર ખેડયું, વેળુ વાવી ઘેર આવ્યા રા..મ તે દિનનો
સંત જનોનાં પાત્ર પુર્યાં (૨) ઘઉંનાં ગાડાં ઘેર લાવ્યા રા....મ,,
મીરાંબાઈને મારવા જ્યારે રાણે હઠો લીધી રા....મ ,,
ઝેરના પ્યાલા અમૃત કરીયા (૨) ત્રીકમ ટાણે પધાર્યા રા....મ,,
જુનાગઢના ચોકમાં જ્યારે નાગરે હઠો લીધી રા....મ ,,
નરસૈયાની હુંડી લઈને (૨) દ્વારકામાં લીધી રા....મ ,,
ભીલડીનાં એઠાં ખોર વાલો, પ્રેમથી આરોગ્યા રા....મ ,,
ત્રીભુવનના નાથ તમને (૨) મીરાંબાઈએ ગાયા રા....મ ,,
ભક્ત ખોડાણાએ તમને ભજ્યા ત્યારે ઘેર પ્રભુ પધાર્યા રા....મ,,
ગંગાબાઈનાં માન વધાર્યાં (૨) વાલ સવાયે તોળાયા રા....મ,,

ભજન ૨૧

વારી વારી રે નંદના લાલ તારા લટકાને
 બલીહારીરે રણુછોડરાય, તારા લટકાને
 બલીહારીરે દીનદયાળ,
 લટકે વામન રૂપ ધરીને, ઉભા બળીને દ્વારે
 ઉઠી ચરણુ અવની જઈ જાગ્યા, બળી ચાંપ્યો પાતાળ-તારા.
 લટકે સ્થંભથી પ્રગટ થઈને, નૃસીંહ રૂપને ધાર્યોરે
 લટકે પ્રહલાદ ભક્ત અચાવ્યો, હીરણ્યકશ્યપુ માર્યો રે-તારા.
 લટકે રામનું રૂપ ધરીને પિતાની આજ્ઞા પાળી રે
 લટકે રાવણુ રણુમાં રોળ્યો, સીતાને લાવ્યા વારી રે-તારા.
 લટકે ગોકુળ ગાયો ચારી, લટકે બળવી બંસી રે
 લટકે દાવાનળને પીધો, લટકે માર્યો કંસ-તારા.
 લટકે ગીરી ગોવરધન તોળ્યો, ઇન્દ્રનો મદ ઉતાર્યો રે
 લટકે જળ જુમનામાં પેઠા, લટકે કાળી નાથ્યો રે-તારા.
 એવા લટકા અતી ઘણાને, લટકા લાખ કરોડરે
 લટકાળો મહેતા નરસૈનો સ્વામી, રૂપાળો રાય રણુછોડ-તારા.

ભજન ૨૨

ધન્ય જેણે હરિ ગુણ ગાયા સંસારમાં
 આરે સંસારમાં, આરે અવતારમાં—ધન્ય જેણે
 ખીજ સૌ જાણુજે, ભવૈયા સંસારમાં
 હાથી ઘોડાને સુખપાલ બેઠે શું થયું,
 શું થયું મેળવી માયા સંસારમાં

કંઠ સાહીને જમ ઝાલશે પલકમાં
 હર રહેશે સુત વીત દારા સંસારમાં—ધન્ય જેણે
 દયા પ્રીતમ ભળે નંદના કુંવરને
 સફળ થાશે તારી કાયા સંસારમાં”

ભજન ૨૩

હજુરી ચાકર રાખોજી, હજુરી નોકર રાખોજી
 શામળીયા ગીરધારીલાલ, નોકર રાખોજી
 હજુરી ચાકર રહીશુંજી હજુરી નોકર રહીશુંજી
 મોહન મોરલીવાળા દાદા ચાકર રહીશુંજી.
 ચાકરીમાં સ્મરણ માગું, સેવા માગું હરજી
 ભાવ ભક્તિ ઝાઝેરી માગું, ચારે વાતો સરખી—હજુરી.
 ચાકર રહીશું ને બાગ બનાવીશું, નિત્ય નિત્ય દર્શન જઈશું
 વંદ્રાવનની કુંજ ગલનમાં, રાધે ગોવિંદ ગઈશું—હજુરી.
 ઉંચા નીચા મહેલ બનાવ્યા, બીચ બીચ મેલી બાળી,
 શામળીયાનાં દર્શન કરવા, પહેરૂ પીતામ્બર વાળી—હજુરી.
 જપ કરવાને પ્રાહ્મણ સરજ્યા, તપ કરવા સંન્યાસી
 ભજન કરવા સંત સરજ્યા વંદ્રાવનના વાસી—હજુરી.
 રાઠોડા ઘેર દીકરી ને રાણાજી ઘેર નાર
 શામળીયા તારા કારણ મેં છોડી દીધો સંસાર—હજુરી.
 બાઈ મીરાં કહે ગીરધરના ગુણ, તુમ હો ગુણ ગંભીર
 ગોવાલણી કે દરશન દીનો, ત્રઠ યમુના કે તીર—હજુરી.

ભજન ૨૪

ગાયો ચારીને ગોવિંદ ઘેર આવ્યા, ને વારણાં લેઉં વારી વારી
 ઘરમાં પેસતાં કાન ઉઘાડા દીઠા, ઝુલણી ક્યાં રે વીસારી.
 હો નંદના નાનડીયારે.

ખમા મારા મનના મોહનજી, ખમા મારા તનના ત્રીકમજીરે
 ખમા મારા પ્રેમના પાતળીયારે, ખમા રાય રણછોડ રંગીલારે
 ખમા કાન ઝુલણી ક્યાંરે વીસારી.

રૂવે રૂવે ને કાન રૂદન કરે ને લાવી બેસાડી સામે આટે,
 એ રે ઝુલણીના કારણે, મારો કનૈયો રેતીમાં લોટે.-હો
 એ રે ઝુલણીમાં કાંઈએ નથી, પણ જડીએલ માણેકમેતી,
 એ રે ઝુલણીના કારણે, હીંડુ ગોકુળ મથુરામાં જોતી.-હો
 સોના તે કેરી સોયો મંગાવું ને રૂપલા કેરા ધાગા,
 ખંતીલો દરજી શીવવાને બેઠો, રાય રણછોડના વાગા.-હો
 જરકસીનો જામો શીવડાવું ને ઉપર શીવડાવું કાનટોપી,
 છાનો રહેને મારા કુંવર કનૈયા, કાલે પરણાવીશું ગોપી.-હો
 દ્વારકાથી પ્રભુ ડાકોર પધાર્યાં ને, ડાકોર કીધું કાશી,
 મધરાતે મથુરાથી નાઠા મારીતી પુતના માસી.-હો નંદના
 રૂપીએ તે ગજના મસરૂ મંગાવું ને બખીઆ દેવડાવું રામરાતા,
 ગાય શીખે ને સાંભળે, ગુણ ગાય યશોદા માતા.-
 હો નંદના નાનડીયા રે.

(૧૭)

ભજન ૨૫

વારી જાવુંરે શામળીયા લાલ, મોરલીનો રંગ લાગ્યો રે
સોના તે કેરી મોરલી ને કંઈ રૂપલા કેરા તાર-મોરલીનો
કાનજીને ઘડાવે રૂડા બેલડાને, રાણી રાધા ઘડાવે હાર ,,
રાધા મહીં વેચવા નીકળ્યાં ને, કંઈ મારગમાં ઉભા છે કાન ,,
વનમાં ઘેરી વ્રજસુંદરીને, મારો વાલોજી માગે છે દાન ,,
મોહન વગાડે રૂડી મોરલી ને, તેના શબ્દ ગાજે ઘનધોર ,,
થૈ થૈ કાર થાયે વ્રીજમાં ને, નાયે છે નંદકિશોર ,,
વંદ્રાવનની કુંજમાં, મારે વહાલે રમાડ્યો રાસ ,,
શરદ્ પુનમની રજનીએ વ્રજ વિનતાની પુરી આશ ,,

ભજન ૨૬

ગોકુળ વહેલા પધારજો રે,
મથુરા જાવ તો મારા સમ હો લાલ —ગોકુળ
મનમાંથી જાવ તો મારા સમ હો લાલ ,,
રથ જોડી અકરૂર આવીયા રે,
એ તો મને દુઃખડાંના દેનાર હો લાલ ,,
રાધા રથ રોકી ઉભાં રહ્યાં રે,
મારા હૃદય પર રથ ખેડો હો લાલ ,,
ઓ જાય ઓ જાય રથ મારા નાથનો રે,
વાંસે ખેડા હળધર વીર હો લાલ ,,
મેતા નરસૈના સ્વામી શામળા રે,
હમને ફરી રમાડો રાસ હો લાલ ,,

(૧૮)

ભજન ૨૭

નયનાં ઠય્યા છે તમને જોઈને, છબીલા લાલ-નયનાં
જે દિનના મોહનતમે ગયાછો, તેદિન વિત્યા મુજ રોઈને. છ૦
લોકલજ્જ મર્યાદા મુકીને, રહી છું મોહનવરને મોહીને ,,
તમ વિયોગે હું ત્રણ ભુવનમાં, એમાં ન દીઠા ખીજા કોઈને ,,
આઈમીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણકમળ ચિત્ત પ્રોઈને,,

ભજન ૨૮

મારી સૈયારે, મને દુઃખડી રાધાજીને છોડી ગયો,
છોડી ગયો રે કાનો નાસી ગયો —મારી સૈયારે૦
હું તો સુતીતી બહાલાજી આપને મંદિરીએ હરિ,
આડી કમાડી કાને, દઈને ગયો —મારી સૈયારે૦
આણી તીરે ગંગા વહાલા, પેલી તીરે જુમના હરિ,
ખીચમાં કાનુડો ખંસી બજવી રહ્યો —મારી સૈયારે૦
મેં તો જાણ્યુંતું વહાલો જન્મ સંગાથી હરિ,
અધવીચ ઘોકો હમને દઈને ગયો ,,
આઈ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ હરિ,
ચરણ કમળ ચિત્ત દઈને ગયો ,,

ભજન ૨૯

અમારા તે સ્વામી, કોને કોને વરીયા છે
કોને કોને વરીયા, કોનાં કોનાં દુઃખ હરીયાં છે-અમારા૦

વરીયા પેલા મુરૂધ્વજને, ઉભો જેને ંહેયો
 મણા ન રાખી જરા દુઃખમાં, અંતે સ્વરૂપે હેયો—અમારાં
 વચન પ્રહારતથી વન કપ્ટો, ધ્રુવને આપી બાળપણે
 એના એ હરિ પ્રગટયા છે પછી, ધ્રુવ આગળ બહુ ંહાલપણે,,
 નાખ્યો પેલા સુધન્વાને તાતા તેલે ંહાલાએ
 શીતળતા અર્પી પછી વરીયા, પહેલો વીંધી ભાલાએ ,,
 ઘડી ઘડીએ અભીમાન તન્નવ્યું, વળી વ્યંઢળ પણ કીધો
 તે પછી અન્નુનને વહાલાએ, સખા રૂપે કરી દીધો ,,
 વળતી વહાલો બળીને વરીઆ, જેને આંખે પાતાળે
 પછીથી છડીને ધારણ કરી હરિ, બળી દ્વારને સંભાળે ,,
 દરીદ્રતામાં તાવ્યા સુદામા, વળી તાંદુલ પણ લીધાં
 ઘરમાંથી કાઢ્યા પછી વહાલે, મનગમતાં સુખ દીધાં ,,
 તલપુર સુંઢ ઉપર રહી ત્યાં લગી, જળે ખુરાડયો હાથીને
 તવ વહાલે આવીને છોડયો, ગ્રાહના મુખમાંથી જેને ,,
 પુરેપુરી મનમાની કરી, કસોટી વહાલો રીઝે છે
 નેત્રે જળ આણી પછી પોતે, કણ્ણા જળથી ભીંજે છે ,,
 અંત લગી તાવે ને તાણે, પણ એ કદી ના તોડે
 અંતે સઘળું આપે એવો, વહાલો ભણ્યે કોડે ,,

ભજન ૩૦

આવોને મારા રઢીયાળા રણછોડરે,
 ંહાલા તમારી જુગમાં ન મળે જોડ રે. —આવોને૦

પીળાં પીતામ્બર શોભે નંદના લાલા રે
 મેં બલીહારી જાઉં શ્રી વ્રજના લાલા રે
 મોર મુગટ ને કાને કુંડળ ધારી રે
 ખમા હો બહાલા, ગોકુળના ગીરધારી રે
 હાથે કંકણ બાંહે બાબુબંધ રે
 નીરખે તેનાં નયનાં થાય પ્રસન્ન રે
 ફૂલના હાર ને ફૂલણીઆરા તોરારે
 કેડે શોભે સોનાના કંદોરારે
 ત્રીકમ તારા, તેજ તણો નહિ પાર રે
 માણેક મોતી, હીરલે જડીયા હાર રે
 ફૂલે શુભાળી તારી ફૂલે ભરાવું ફૂલવાડી રે
 હાસ રઘુનાથને હરશન દેખે દહાડી રે

ଭଜନ ୩୧

તને મળ્યો મનુષ્ય અવતાર માંડ કરીને
ભાવે લજી લે ને ભગવાન, હેત ધરીને
નહિ તો ખાશો જમના માર, પેટ ભરીને
માટે રામ નામ સંભા.....ળ
માટે રામ નામ સંભાળ હેત કરીને—તને મળ્યો
ગઈ પણ પાછી ફેર ન આવે, મુરખ મુઠ ગમાર
ભવસાગરની ભુલવણીમાં, વીતી ગયા જુગ ચાર
ફેરા ફરીને

ગર્ભવાસમાં જાળવી રાખ્યો નવ માસ નીરધાર
અરજ કીધી અલખેલાને, બહાર ધર્યો અવતાર
મોહ્યો માયાને ,,

કળીયુગ કુડો, રંગે રૂડો કહેતાં ન આવે પાર
જપતપ સાધન કછુ બને નહિ એક નામતાણા આધાર
કૃપણ જપોને ,,

સંસાર સાગર જળનો ભરીયો રામ નામનો જહાજ
ગંગારામ કે જ્ઞાન બતાવ્યો, રામદાસ મહારાજ
દયા કરીને ,,

ଭଜନ ୩୨

મારા બહાલા રે વંદ્રાવનની વાટે બહાલા આવજો
મારા બહાલા રે પ્રેમી જનને પ્રેમ કરી બોલાવજો
,, પ્રેમી જનનાં હૈયાં હરખે ભર્યાં
,, તે દેખીને ચીતડાં હમારાં ત્યાં ઠર્યાં
,, મહીયારી તો મહી વેચવાને જાય છે
,, મહીયારીનાં મહી માખણ લુંટી ખાય છે
,, મહીયારી તો ઠપકો દેવા જાય છે
,, જસોદા માતા સોટી લઈને ધાય છે
,, જુમનાજીની અખંડ આરતી ધાય છે
,, નરનારી સૌ દર્શન કરવા જાય છે
,, વંદ્રાવનમાં અખંડ રાસ રમાય છે

(૨૨)

„ નટરવજી નાચે ને ગોપીઓ ગાય છે
„ ગોવરધન ઉપર ગૌધન ચારવા જાય છે
„ માધવદાસ બલીહારી જોવા જાય છે.

ભજન ૩૩

મેલી દેને કાન, કાન રે મારગડો હમારો મેલી દેને કાન.
છાડને પાલવડો હમારો —મેલી દેને કાન
વાટે ને ઘાટે શાને રોકો છો
તમને કંસની આણુ, આણુ રે-મારગડો હમારો „
વારે વારે તમને નંદકુંવરને
હજી ન આવી શાન, શાન રે-મારગડો હમારો „
ઉભા ઉભા તમે શાન કરો છો
મોહનાં મારો છો બાણુ, બાણુ રે-મારગડો હમારો „
હમે મહીયારાં રાજા કંસનાં
શાનાં માગો છો દાન, દાન રે-મારગડો હમારો „
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
તમે છો નંદના લાલ, લાલ રે-મારગડો હમારો „

ભજન ૩૪

મન માયામાં જાય ભક્તિ કરે કેમ શ્રી હરિ
જીવ મારો મુંઝાય ભક્તિ કરે કેમ શ્રી હરિ
જ્યારે ઉઠું પ્રાતઃકાળ, સાથે રડતાં ઉઠે બાળ
એ છે મોટી જંજળ —ભક્તિ કરે કેમ શ્રી હરિ.

એને સમજાવું ઝટ, કંઈ તેની ખટપટ
 એને છાનાં રાખું ચટ ભક્તિ કંઈ કેમ શ્રીહરિ ?
 ત્યાં તે! દિન ચઢી જાય, પાઠ પૂજા નવ થાય
 જીવ ધંધામાં જાય, ભક્તિ--
 નારી બોલે વચન, ઘરમાં થોડું છે અન્ન
 કાલે ક્યાંથી લોજન, ભક્તિ--
 તમે કેમ થયા રાંક, કંઈક લાવોને શાક
 એમાં મારો શું વાંક, ભક્તિ--
 નારી બોલે છે એમ, મારે પહેરવા જોઈએ હેમ
 તેનું કરવું મારે કેમ, ભક્તિ--
 આ છે જુઠી જાંજળ, નારી જોઈ ચઢે છે કાળ
 બળે અગ્નિની ઝાળ, ભક્તિ--
 કહે વીઠલ મહારાજ, પ્રભુ રાખો મારી લાજ
 કરો ભક્તોનાં કાજ, ભક્તિ--

ભજન ૩૫

કાનુડા માજમ રાત, મોરલી વાગી હો જ રે
 બાઈ પેલા જુમનાજીને ઘાટ —કાનુડા૦
 પાણીડાં ગ્યાંતાં હોજ રે (૨)
 બાઈ પેલા કેશરીયા તળાવ ”
 ઉઠાણી ભરાણી હો જ રે (૨)
 બાઈ પેલા આમળીયાને ડાળ ”

ખેડલાં મેલ્યાં હો જી રે (૨)	
બાઈ પેલા સરોવરીયાની ખાળ	”
ચાલ્યો ચાલ્યો હો જી રે (૨)	
બાઈ મારી સહીયરોનો સાથ	”
ખેર્યાં ખેર્યાં હો જી રે (૨)	
બાઈ મેં તો અવળાં સઘળાં ચીર	”
મેલ્યાં મેલ્યાં હો જી રે (૨)	
બાઈ મેં તો પારણીયામાં બાળ	”
મળીયા, મળીયા, હો જી રે (૨)	
બાઈ પેલા નરસૈયાના નાથ	”
પુરી પુરી હો જી રે (૨)	
બાઈ મારા મનડા કેરી આશ	”

ભજન ૩૬

ઓધવ જાણે તો હમે જાણીયેરે	
વર રાધાજીનાને વખાણીએરે	—ઓધા જાણે
કંઈક જાણ્યા મીરાંબાઈ રાણીએ રે	
ઝેર પીધાંતાં સારંગપાણિએ રે	”
કંઈક જાણ્યા શમાળ શેઠ વાણીએ રે	
કુંવર વઘેયો ચંગાવતી રાણીએ રે	”
કંઈક જાણ્યા નરસૈયા નાગરે રે	
હુંડી સ્વીકારી કોરા કાગળે રે	”

કંઈકે જાણ્યા પાંડવ કેરી રાણીએ રે
ચીર પુર્યાતાં, એ એધાણીએ રે
ગુરૂ ગાયે ગેમલ રસ વાણીયે રે
ગોરસ પીધાં કાનુડા વરદાણીયે રે

ଭାଗ ୩୭

નાગર નંદાજીના લાલ (૨) રાસ રમંતાં નથની ખોવાણી
કાના જડી હોય તો આલ્ય (૨) રાસ રમંતાં ,,
નાની નાની નથની ને માંહી જડેલા હીરા,
નથની આપોને મારા (૨) સુલદ્રાના વીરા, વીરા, વીરા.
નાગર નંદાજીના લાલ ,,

એક એક મોતી માંહી સોના કેરો તાર,
સોજસેં ગોપીમાં પ્રભુ (૨) રાખો મારો ભાર, ભાર, ભાર.
— નાગર૦

નાનેરી પહેરૂં તો મારા નાકે નવ સોહાય,
મોટેરી ઘડાવો મારા (ર) મુખ પર ઝોલાં ખાય, ખાય, ખાય.
—નાગર૦

વંદ્રાવનની કુંજ ગલનમાં ટહુકા કરશે મોર
રાધાજીની નથનીનો (૨) શામળીયો છે ચોર, ચોર, ચોર.
—નાગર૦

નથનીને કારણે મેં હુડયું વંદ્રાવન
 નથની આપોને, મારા (૨) પ્રાણજીવન, ધન, વન.
 ... નાગર૦

(२६)

નથની આપોને પ્રભુ, નંદના કુમાર

નરસૈયાના સ્વામી ઉપર જાઉં બલીહાર, હાર, હાર.

— ୩୩୨ —

ଭାଷ୍ୟ ୩୮

મારા શામળીયાજી શેઠ (૨) તમે હમને લઈ ગયાલો વૈકુંઠ દેશ

સુદામાજીનું સંકટ હરીયું મુષ્ટિક તાંદુલ માટે

ઠરમાળાઈનો કુર જમીયા, વહાલા પાછલો રાતે—મારાં

અહિંસા નારી ગૌતમની પ્રભુ ચરણરજથી તારી.

શવરી કેરાં બોરજ એંઠાં, આરોગ્યા ગીરધારી ,,

કુબ્જા દાસી કંસની પ્રભુ ચંદન માટે સ્થાપી

ઝેર ભરીને માસી આવી, જસોદા પદવી આપી ,,

પંચાળી પોકારે વિકૂલ દ્વારકાંથી આયે

કોરવની સભામાં હરજી, ચીર લઇને ધાયે

મીરાં ઉપર ક્રોધ કર્યો રાણાએ હરજી જ્યારે

હેત કરીને રાધાવરે ત્યાંખ્યા રૂઢીયા સાથે ,,

કર જોડી ગોપીજન કહે છે, વડાલા ના વીસારો

હમે તમારે શરણે રહીએ, ભવસાગરથી તારે ॥

ભાગ્ય ૩૯

કોઈ મને કૃષ્ણ દેખાડો જે મધુવનમાં

કોઈ મને પ્રભુજી મીલાવો રે શ્રી ગોકુળમાં.

(૨૭)

મેરી મતી હેરી તેરો મર્મ ન જાણ્યો
 વનમાં ફેરે વહાલો તનમાં રે, મધુવનમાં—કોઈ મને
 સકળ વન હુંડયાં, સકળ વ્રજ ઘેર્યાં
 અતિ રે ઉઢાસી મારા તનમાં રે મધુવનમાં— ,,
 અમ્મર ચીર પહેર્યાં વાઘામ્મર ઓઢ્યાં
 પુલડાં વીણુંતાં બાગનમાં રે મધુવનમાં— ,,
 ચીર મારાં ફાટ્યાં ને હાર મારા તૂટ્યા
 નીર ભરાયાં લોચનમાં રે મધુવનમાં— ,,
 સુરદાસ પ્રભુ તીહારે મીલનકું
 અતીશે ઉલટ મારા મનમાં રે મધુવનમાં ,,

ભજન ૪૦

તમે મળવા તે ના આવ્યા શા માટે
 તમે છો રે જનમના ચોર, મળવા આવો સુંદર વર શામળીયા
 તમે ગોકુળમાં ગાયો ચારતા તમે માગીને પીતા છાશ
 —મળવા આવો
 તમે આહીરડામાં ઉછર્યાં, તમે ભરવાડના ભાણેજ ,,
 તમે જુમનાના આરા રોકતા, તમે ખોબલે ઉરાડયાં નીર ,,
 તમે કાળી તે કામળી ઓઢતા, શવરીના બાધાં ખોર ,,
 વા વાયા ને વાઘળ ઉલટયાં, ગોકુળમાં ટહુકે મોર ,,
 મેતા નરસૈના સ્વામી શામળે, વહાલે વારી રમાડયા રાસ
 —મળવા આવો

ભજન ૪૧

તુજ વિના મોરી કોણ ખબર લે શ્રી ગોવરધનધારી રે
 ઔરનકુ તો ઔર ભરૂસો હમકુ આશ તુમારી રે—તુજ૦
 મોર મુગટ પીતામ્બર શોભે, કુંડળકી છબી ન્યારી રે „
 પાણીની ઉપર પાજ અંધાવી, સૈન્યા તે પાર ઉતારી રે „
 ભરી સભામાં દ્રૌપદી પોકારે, લજ્જા તે રાખી મુરારી રે „
 વંદ્રા તે વનને મારગ જાતાં, મળીયા છે મોહન મોરારી રે „
 વંદ્રા તે વનમેં રાસ રચ્યો છે, સોળસેં ગોપીમાં ગીરધારી રે „
 જુમના કે નીર તીર, ધેનુ ચરાવે અંસી બજાવી નંદલાલેરે „
 વંદ્રા તે વનની કુંજ ગલનમાં, ખેલત રાધા નારી રે „
 આઘમીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણકમળ બલીહારી રે „

ભજન ૪૨

જે દુઃખ થાય તે થાજે રૂડા રામને ભજતાં
 પિંડ પડે તો પડવા રે દેજે જીવ જાય તો જાજે —રૂડા૦
 ઉંચે બાંધીને તળે અમી પ્રજાળે માર મુશળના ખાજે „
 લોક નીંદે તેને નીંદવા રે દેજે, રાજા દંડે તો દંડાજે „
 હરિજનોને દાસ રણુછોડ કહે છે ગુણુ તો ગોવીંદના ગાજે „

ભજન ૪૩

અચ્છા મેરા દીનાનાથ, મેરી શોધ લેના
 મેરી શોધ લેના નાથ, મેરી શોધ લેના—અચ્છા૦

સોનેકા સોનૈયા નાહી, રૂપેકા રૂપૈયા નાહી,
 કોડી દમડી પાસ નાહી, કહાં જાકે રહેના—અચ્છા૦
 માતા નાહી પિતા નાહી, ઔર જોડી બંધવ નાહી,
 એસા કોઈ દોસ્ત નાહી, કહાં જાકે રહેના—અચ્છા૦
 ખેતી નાહી વાડી નાહી, ઔર કુચ્છ ધંધા નાહી,
 એસા કોઈ રાજા નાહી, કહાં જાકે રહેના—અચ્છા૦
 કહેતા હે મલુકદાસ, છોડી દે પરાઈ આસ,
 ગંગા કે કિનારે જાકે, રામ નામ લેના—અચ્છા૦

ભજન ૪૪

જસોદા તેરાહી લાલાને, મેરી મહીં મટુકીયાં ફેડ
 મહીં મટુકીયાં ફેડ અરરર, મહીં મટુકીયાં ફેડ—જસોદા૦
 મહીંકી મટુકી ધરી શીર પર, મેં જાતી બડે ભોર
 વંદ્રાવનકી કુંજ ગલનમેં (૨) મીલ ગયે નંદકીશોર—જસોદા૦
 ચુંબ કપોલ બોલ અણબોલે, બોલે માખણ ચોર
 દેરે મહીંકા દાણુ ગોવાલણુ (૨) કરે એશી ઝુંડ જોર—જસોદા૦
 મોસે કહે નાય મોરે સંગમેં, હરખીચ બનકી જોર
 ગ્વાલ બાલ તો સખા કૃષ્ણ કે (૨) હસે હસાદી મોય—જસોદા૦
 ઇત જાવું તો સખા કૃષ્ણજી, રોકે ચારે કોર
 ઉત જાવું તો જમુના વેરણુ (૨) ઘેરી લેત હી લોલ—જસોદા૦
 અબ ન જાઉંગી એ વૃજ માંહી, અમને લીયો મુખ બોલ
 છોટી સી કહું અચ્છી નગરીયાં (૨) રાધા નંદકીશોર—જસોદા૦

જુમના તટ પર બંસી બજાવે, કાળી કામળીયાં ઓઢ
સુર સ્યામ કે સ્વામી કનૈયા, (૨) જુલમી જલમજેર-જસોદા૦

ભજન ૪૫

ઇતના તો કરના સ્વામી, જબ પ્રાણ તનસે નીકસે
ગોવિંદ નામ લે કર, મેરા પ્રાણ તનસે નીકસે
ચાહે ગંગાજીકા તટ હો, ચાહે જુમનાજીકા બટ હો
મેરે શામળા નીકટ હો— જબ૦
ચાહે શીરપે મોર મુગટ હો, મુખડે પર કાળી લટ હો
એહી ધ્યાન સદા મુજ ગટ હો— જબ૦
ચાહે વંદાવન કે સ્થળ હો, મેરા મુખમેં તુલસી દળ હો
ચાહે કૃષ્ણ ચરણકા જળ હો— જબ૦
યમુનાકે તટ પે ખડા હો, બંસરીમેં સુરતી ભર્યા હો
જબ તીરછા પાંઉં ધર્યા હો— જબ૦
જબ કંઠે પ્રાણ આવે, કોઈ રોગ ના સતાવે
યમ દર્શન ના દીખાવે— જબ૦
ઉસ વક્ત જલદી આના, મુજકો ન ભુલ જાના
બંસીકી ધૂન સુનાના— જબ૦
મેરા પ્રાણ નીકળે મુખસે, તેરા નામ નીકળે મુખસે
બચ જાઉં ઘોર દુઃખસે— જબ૦
ઇતની મેરી અરજ હૈ, માનો તો ક્યા હરજ હૈ
એહી સુરકો ગરજ હૈ— જબ૦

ભજન ૪૬

શામળીયા પિતામ્બરધારી, તારી ગરૂડ ઉપર અસ્વારી
હો-શામળીયા.

ગોવિંદા ગોકુળવાસી, તેં ડાકોર કીધું કાશી હો-ગોવિંદા
ગોવિંદા ગોકુળવાસી, તેં માર્યાં મામો માસી હો-ગોવિંદા
સીતાવર છો ઘનશ્યામી, ઘટઘટના અંતરજામી હો-સીતાવર
રાધાવર છો રંગરસિયા, મારા હૃદયકમલમાં વસીયા હો-રાધા
તને બોડાણાજી લાવ્યા, પ્રભુ ભક્તોને મન લાવ્યા હો-શામ
ઘન્ય ગંગાબાઈની વાળી, સવા વાલ થયા વનમાળી હો-શામ
ઘન્ય જુમનાંજીના આરા, મારા સફળ કર્યા જન્મારા હો-શામ

ભજન ૪૭

ખમા મેરે બાંકે રણછોડ, ઘન્ય તેરી સાહ્યબી
ઘન્ય તેરી સાહ્યબી (૨) ખમા મેરે
કોઈ ચલે હાથી ઘોડા, પાલખી મંગાય કે
સંતો ચલે નંગે પાઉં, કીડીયો ખચાય કે--ખમા મેરે
કોઈ એઠે સાલ દુશાલા, કમળીયા મંગાય કે
સંતો એઠે લગવી કફની, ભલૈતી લગાય કે--ખમા મેરે
કોઈ ખાવે શીરા પુરી, લડુઆ ખનાય કે
સંતો પાવે સુકા દુકડા, ભોગ લગાય કે--ખમા મેરે
સખ કોઈ ન્યાલ ભયે, કુચ કંચનમેં
તુલસીદાસ ન્યાલ ભયે, રામ ગુણ ગાય કે--ખમા મેરે

ભજન ૪૮

રાણી વરજો ન છેલ બિહારીરે (૨)
 નીર ભરનકુ જાતીતી, યમુના કે ઘાટપે
 પીછેસે મારી કિંકરી, મેરે શિરકે માટપે
 ભીંજ ગઈ ભીંજ ગઈ તન સારી હમારીરે--રાણી૦
 સ્નાન કરનકુ જાતીતી, યમુના કે ઘાટપે
 ચીર હરકે ચઢ ગયે, કદમકે ડાળપે
 રહે ગઈ રહે ગઈ મેં જલમેં ઉઘાડી રે--રાણી૦
 હમ ચલે સખ જાયગે, તેરે નંદ ગામપે
 હાર ગઈ સખીયાં, સખ સુર સ્યામપે
 માનો માનો એ અરજ હમારી રે--રાણી૦

ભજન ૪૯

યમુના નીકટ કનૈયારે, બંસી બજ રહા હે
 મામા કંસકુ માર્યો, હીરણ્યકશ્યપ સંહાર્યો
 નૃસિંહ રૂપ ધાર્યો રે, પ્રહલાદકુ ઉગાર્યો
 કુખજને જાહુ ડારા, સખી શ્યામ હમારા મોહ્યા
 મેં લાખ જતન કર હારી રે, નહિ માનતા ગીરધારી
 ચંદ્ર સખી હો પ્યારો, હેજી કૃષ્ણ કૃષ્ણ પુકારો
 ગોકુલ જો રહેને વાલે રે, મથુરાં કો જાનેવાલે-યમુના૦

ભજન ૫૦

ગોવિંદ ગુણ ગાઈ દ્યો મન ઘેલા

હરિજન થાવને વેલા વેલા

હરિગુણ ગાઈ દ્યો પ્રથમ પેલા

તારી કાયાના પડતા પહેલા રે —ગોવિંદ૦

કાયા પાણીનો પરપોટો, અંતે એ ભરસો ખોટો

ભુગમાં હરિ ભજ્યાનો જસ મોટો રે —ગોવિંદ૦

મન તું માંડ માંડ કરતો, સગાં સંબંધી સાથે લડતો

તું તો હિંડે છે મગફળીમાં ફરતો રે —ગોવિંદ૦

જીવ તારે અવર તણી છે આશ, વેશ ઘણો ને થોડી રાત

પળમાં થઈ જશે પરભાત રે —ગોવિંદ૦

એવી વૈષ્ણવ જનની રીત, કરી લે શામળીયા શું પ્રીત

ભુગમાં હરિ ભજીને બાજી જીત જીત જીતરે—ગોવિંદ૦

ભજન ૫૧

બહાલા તમારું મુખડું, કંઈ ટાળશે મારાં હુઃખ દર્શન આપોને.

જે જે શ્રીગોપાળલાલજી, મારી ભાગો વિયોગનીભુખ દર્શન૦

ઘડી ના ગોઠે શ્રી નાથજી, હું સૂતું દેખું સર્વ—દર્શન૦

આપ કૃપાએ શ્રી હરિ, મને મળીયું પુરણ પદ ,,

જ્યારે જોણું ત્યારે આપની, પુરણ દેખું પ્રીત ,,

ખડકીએ જોઉં ત્યારે અડકીને ઉભા, શેરીએ સામા સામ,,

ખારીએ જોઉં ત્યારે ખેઠેલા પ્રભુ સુતા દેખું સેજ ,,

જમવા બેસું તો મારી બેડમાં, પ્રભુ નિરખું એના એ ,,
 અંત સમે ને હાલમાં મને, નહિ વિસારશે નાથ ,,
 ગૌલોકમાં ને પરલોકમાં, હું તો નિરખું એના એ ,,
 મથુરાંપતિ વૃજ લાડીલા, તમે લક્ષ્મણ પ્રતિપાળ ,,
 ગોપાળલાલજીને ઘણી ખમા, તમે ગાયોના ગોવાળ ,,
 દાસ વીસો કહે ગાઉં છું, તમે લક્ષ્મણનાં કીધાં ઘણાં કામ,,

ભજન પર

બહાલો પ્રેમને વશ થયા રાજી રે
 તેમાં શું કરે પડિત ને કાજી રે
 મથુરાંના વાસી તે ઘેર આવો રે
 શામળાના સંદેશા લાવો રે
 મારા બાળા તે પણના બેલી રે
 નવ જશે પ્રભુ માયા મેલી રે
 અમે માયાથી અળગા રહીએ રે
 અમારા વિરહની વાત કેને કહીએ રે—બહાલો०

સાખી

ગુણકા હતી તે પોપટ પઢાવતી, અને તેમાંથી દહે લાગી
 ભગવાન તેને સ્હેજમાં મળીયા, એની સંસારની ભ્રમણા ભાગીરે
 —બહાલો०

વિદુરને ઘેર શ્રી કૃષ્ણ પધાર્યા, અને કેળાં આણ્યાંતાં માગી
 ગર્ભ કાઢીને છોતરાં ખવડાવ્યાં, બહાલે તોય ના બેયું જાગીરે
 —બહાલો०

(૩૫)

કરમાબાઈનો ખીચડો આરોગ્યા, અને વિદુરની જમ્યા ભાજી
સવરીનાં એઠાં ખોર આરોગ્યા, બહાલે છાપન લોગ મેલ્યા
ત્યાગીરે—બહાલો.

ભક્તની લોક નિંદા કરે, અને જગત થયું છે પાજી
ભલે મળ્યા મેતા નરસૈના સ્વામી, માથે ગીરધર રહ્યો છેગાજીરે
—બહાલો.

ભંજન ૫૩

તેરી શરણુમેં આયગે, શ્રીર આશ કીસકી કીજીયે
શ્રીર આશ કીસકી કીજીયે (૨) —તેરી.
નહિ દેખ પડતા હે મુઝે, દુનિયામેં તેરી સાનકા
ગંગાકિનારે બેઠ કે, કમ કુપકા જળ પીજીયે—તેરી.
હરગીજ નહિ લાયક હું મેં, ગરચે તેરે દરબારકા
મેરી ખતા કો માફ કર, દીદાર અપના લીજીયે—તેરી.
પતિતપાવન નામ સુન કર, મેં શરણુ તેરી પડા
સકલ કર ઇસ નામ કો, અપના મુઝે કર લીજીયે—તેરી.
મીલતા હે બ્રહ્માનંદ જીસકો, નામ લેનેસે સહી
એસે પ્રભુ કો છોડ કર, શ્રીર કોનસે હીત કીજીયે—તેરી.

ભંજન ૫૪

હારિનો મારગ

હરિનો મારગ છે શૂરાનો, નહિ કાયરનું કામ જોને,
પરથમ પહેલું મસ્તક મૂકી, વળતી લેલું નામ જોને.

સુત વિત દારા શીશ સમરપે, તે પામે રસ પીવા જોને,
 સિંધુ મધ્યે મોતી લેવા, માંહી પડયા મરજીવા જોને.
 મરણ આગળે તે ભરે મૂઠી, દિલની દુગ્ધા વામે જોને,
 તીરે ઉભા જીએ તમાસા, તે કોડી નવ પામે જોને.
 પ્રેમપંથ પાવકની જવાળા, ભાળી પાછા ભાગે જોને,
 માંહી પડયા તે મહાસુખ માણે, દેખનારા દાઝે જોને.
 માથા સાટે મોંઘી વસ્તુ, સાંપડવી નહિ સહેલ જોને,
 મહાપદ પામ્યા તે મરજીવા, મૂકી મનનો મેલ જોને.
 રામ અમલમાં રાતા માતા, પૂરા પ્રેમી પરખે જોને,
 પ્રીતમના સ્વામીની લીલા, તે રજનીદિન નિરખે જોને.

ભજન પદ્ય

જાકે કહીયો સમાચાર મીલને, સુદામાજી આયે સુદામાજી આયે
 ફાટે તુટે રે કપડે હમારે હો કપડે હમારે
 કીસે દુર્જળ હમારી કાય — મીલને૦
 મુઠી એક તાંદુલ લાયે ઓ તાંદુલ લાયે
 લાયે લાયે બગલ છુપાય — મીલને૦
 હસી બોલ્યાં રાણી રક્ષમણી ઓ રક્ષમણી
 કોણુ લાગે તમારા બ્રાત — મીલને૦
 બાળપણુ કે મિત્ર હમારે ઓ મિત્ર હમારે
 હમે ભણુતા એક નિશાળ — મીલને૦
 સુરદાસ ચરણ બલિહારી ચરણ બલિહારી
 મેં તો જન્મો જન્મ તારો દાસ — મીલને૦

ભજન ૫૬

વ્રીજ વાસીરે વ્રીજવાસી, મોરલીયોવાળો વ્રીજવાસી
 વાંસલડીવાળો વ્રીજવાસી, નંદાજીનો લાલો વ્રીજવાસી
 છેલ છોગાળો વ્રીજવાસી, કાનુડો કાળો વ્રીજવાસી
 લાગે સૌથી રૂપાળો વ્રીજ વાસી —વ્રીજવાસી રે૦
 મથુરાંમાં વહાલે જન્મ જ લીધો
 ગોકુળમાં આવ્યા નાશી—મોરલીયોવાળો વ્રીજવાસી૦
 માતા જશોદા આનંદ પામ્યાં
 અખંડ પ્રગટયા અવિનાશી—મોરલીયોવાળો વ્રીજવાસી૦
 મથુરાંમાં વહાલે મામાને માર્યો
 ગોકુળમાં મારી માસી—મોરલીયોવાળો વ્રીજવાસી૦
 દ્વારીકાંધી પ્રભુ ડાકોર પધાર્યા
 ડાકોરને કીધું કાશી—મોરલીયોવાળો વ્રીજવાસી૦
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
 જન્મો જન્મની હું દાસી—મોરલીયોવાળો વ્રીજવાસી૦

ભજન ૫૭

રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા
 હારે રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા
 વહાલા તમે નંદ જસોદાના લાલા
 વહાલા પ્રભુ દીસો છો કામણગારા —રથ ફેરો૦

ગંગાજી તલપે ને યમુનાજી તલપે
 તલપે નદીયો નાળાં રે —રથ ફેરો૦
 ગાયો રે તલપે ને વાછરડાં તલપે
 તલપે છે ગોપ બીચારા રે —રથ ફેરો૦
 ચંદ્રમા તલપે ને સૂરજ તલપે
 તલપે છે નવલખ તારા રે —રથ ફેરો૦
 વલ્લભ વિયોગે ગોપીયો તલપે
 તલપે છે પ્રાણ હમારા રે —રથ ફેરો૦

ભજન ૫૮

આવ્યા શ્રી ગોકુળ તારવા છબીલો લાલ
 આવ્યા શ્રી ગોકુળ તારવા
 વાસુદેવ દેવકીને ઘેર જન્મ લીધો છે બહાલે
 નંદજીની ગૌધેન ચારવા —છબીલો લાલ૦
 માસી પુતનાના વાલે પ્રાણજ લીધા
 મામા તે કંસને મારવા —છબીલો લાલ૦
 ટચલી આંગળીએ વહાલે ગોવર્ધન તોળ્યો
 ઇંદ્રનાં માન ઉતારવા —છબીલો લાલ૦
 વંદ્રા તે વનની કુંજગલનમેં
 ગોપીયોને રાસ રમાડવા —છબીલો લાલ૦
 વલ્લભના સ્વામી પ્રભુ રસિક શિરોમણિ
 ભૂમિનો ભાર ઉતારવા —છબીલો લાલ૦

ભજન પદ

બહાલે મોરલી વગાડી કંઈ તાનમાં જો
 મારાં મન તો હર્યા છે એની સાનમાં જો ---બહાલે૦
 ખાવા પીવાનું હમે સૌ ભુલી ગયાં જો
 ચરૂ કરવાની શુદ્ધિ તો નવ રહી જો ---બહાલે૦
 એવી ચટપટી લાગી મારા મનમાં જો
 મારો બહાલો રમે છે વંદ્રાવનમાં જો ---બહાલે૦
 એવી આતુરતા પ્રગટી મારા અંગમાં જો
 રાધા રાસ રમે છે હરિ સંગમાં જો ---બહાલે૦
 ફરે પુંદરીને તાલી લે છે હીચમાં જો
 મારો બહાલો રમે છે પેલી ગીચમાં જો ---બહાલે૦
 આવો આવો શું રીસમાં જો
 પુરા પહોંચ્યા નથી પચવીસમાં જો ---બહાલે૦
 પ્રજ્ઞા ઇંદ્ર તો જોવાને આવીયા જો
 સાથે નારદ મુનિને લાવીયા જો ---બહાલે૦
 ગુરૂ ગાયે ગેમલ જાકે લેટીયા જો
 મુને વળગાડો ભક્તિ તણા સાથીયા જો ---બહાલે૦

ભજન ૬૦

જાવ મા જાવ મા જાવ મા રે મારા વહાલા મથુરાંજી જાવ મા
 હારે નંદલાલા મથુરાંજી જાવ મા
 હારે વ્રીજ બહાલા મથુરાંજી જાવ મા--જાવ મા જાવ મા

અકુરના રથ દેખી શ્યામા વિચારે
 માયા મતમાં લોભાવ મા રે --મારા બહાલા
 સોળસેં ગોપિયોનો સંગ તજીને
 કુબ્જના સંગી થાવ માં રે --મારા બહાલા
 ટળવળતા મેલીરે ત્રીકમજી
 નાથ નમેરા થાવ માં રે --મારા બહાલા
 કહે મીઠો પુરૂષોત્તમ પ્રીતે
 વીખડાં ઘોળી ઘોળી પાવ મા રે --મારા બહાલા

ભજન ૬૧

ઉમાકે કંથ મતવાલા ગલેમેં રૂંઢકી માલા
 ગલેમેં રૂંઢકી માલા --ઉમાકે૦
 કીધી નંદી પરે સ્વારી સંગમેં પાર્વતી નારી
 ગોદમાં શોભે હુંડાળા ગલેમેં રૂંઢકી માલા—ઉમાકે૦
 ચલે શંકર ત્રીપુરારી જટામેં ગંગ લે ખ્યારી
 કમંડળ હાથ મૃગછાલા ગલેમેં રૂંઢકી માલા—ઉમાકે૦
 ડમક ડમ ડીમરૂ ખાળે તનક થેઈ થેઈ ધ્વની ગાળે
 અગડ બંમબંમ બળે તાલા ગલેમેં રૂંઢકી માલા—ઉમાકે૦
 ગિરી કૈલાસકે વાસી મીટા હે કાળકી કાંસી
 સમજ કર લાજ રખવાલા ગલેમેં રૂંઢકી માલા—ઉમાકે૦

ભજન ૬૨

કળિ ભારે પાતાળ ઉતારી, પૃથ્વી પોકારે
 હો નાથ કહોજી, કેલ પ્રમાણે અવતરશે ક્યારે
 મુકી માનવતાની માઝા, પ્રજાના પ્રાણ ચુસે રાજ
 કરી નિજ ખુન તણાં ખાજાં, કરિતન તંતુ તણાં વાજાં
 માનવલક્ષિ ભૂત ભૂખ્યાં એ, સૃષ્ટિ સંહારે—હો નાથ૦
 વહાવી ક્ષીર દધિ ઝરણાં, કરે બ્રહ્માંડ તણાં ભરણાં
 તમે પણ નમતા નિજ ચરણાં, લઇએ દાંત વિષે તરણાં
 ચંત્ર દબાતી ધેનુ પુછી રહી, રડતી ચોધારે—હો નાથ૦
 સ્થળે સ્થળ પાપ તણાં થાણાં, કદી નહી વાય રૂડાં વાણાં
 નથી ઋતુઓનાં ઠેકાણાં, સુકાયાં નીર ખુટયા દાણા
 જગ જડવાદ તણો જંજનીલ, જંખુદ્રીપ આરે—હો નાથ૦
 પુરાણ કુરાન ન કોઈ વાંચે, અતિ પરભાષા પર રાચે
 નિરંકુશ સર્વ બની નાચે, જઈ સુરજક્ષ ગૃહે જાયે
 પાપીના પોખાર પડે છે, હરિના જન હારે—હો નાથ
 અમારા કાશી અને મધ્યા, પર પરદેશી તણાં ડંકા
 સીતાજી રાવણને લંકા, કરે પરદેશ વિષે પંખા
 અલડાયે છે યજ્ઞ અમારા, દનુસુત સંચારે—હો નાથ૦
 હિમાલયને સુરની સરીતા, સહે પરદેશ તણી સત્તા
 ઇતર સ્થળ જે યાત્રા કેરાં, ભરે પરદેશી તણાં વેરા
 પૂર્વજને પાણી દેવું રહિ, કેને આધારે હો નાથ૦

હિંચોળ્યા હરિ તમને જેણે, રમાડયા અંક વિષે જેણે
 ઉછાળ્યા વૃક્ષ સ્થળે જેણે, પીવાડયાં દુધ મીઠાં જેણે
 નથી નિજ વેણુ વલોટયાં વલ્લભ, આપે ઉધારે—હો નાથ૦
 મીરાં શિર મહીપતિની પાળી, દુઃશાસન ઘેરી પંચળી
 નિભાડે બળતી મંઝારી, અહ્યો ગ્રાહે જેમ ગજ ઝાલી
 તેમ પીડાયે માત તમારી, પરને પગ થારે—હો નાથ૦
 નથી કોઈ દિન તાણું આજે, પડેલા પર પગ દઈ ગાજે.
 નહિ પરને પીડતાં લાજે; બીજને જોઈ સુખી દાજે;
 સામ્ય સુધા માનસ રેલવવા, દુનિયાને દ્વારે—હો નાથ૦
 ગ્રહે ગ્રહ રાસલીલા કરવા; જને જન પ્રેમ પ્રભા ભરવા,
 ઉરે ઉર શાન્તિ પાથરવા; મહા ધન મોહ નિશા હરવા;
 બ્રહ્મ જીવનના ભોર પ્રકટવા; બ્રહ્મટિ ટંકારે—હો નાથ૦
 ગીતામાં જે આપે ગાયું; વળી જે વાંસળીએ વાયું;
 અને જે પ્રિય જનને પાયું; નથી એ અમથી વિસરાયું
 દેવ બધા બંધિ થઈ બેઠા; દશમુખ દરબારે—હો નાથ૦
 વિભુ જો વાર વધુ થાસે; મહાતલમાં મહિમા જાસે
 તમારાં વેણુ વગોવાશે; અસુરો હર્ષ નીરે ન્હાસે
 મલ છલના મંડાય મહાલય; યોગમ સંસારે—હો નાથ૦
 પ્રીતે બહુવિધ તનુ ધાર્યા; વિભુ જેમ વેદો ઉધાર્યા
 સકલ સાધુ જનને તાર્યા; પ્રબલ દાનવ દલ સંહાર્યા
 ચડવા તેમ તપસ્વી મહાતમા; મોહનની બહારે—હો નાથ૦

ભજન ૬૩

એક દિન એવો આવશે વીરા (૨) સહુના રૂઢિયામાં સાલે રે વીરા
 જે સહુના રૂઢિયામાં સાલે રે વીરા એક દિન એવો આવશે
 સગાં સગાં તમે શું કરો વીરા (૨) સગાં વળાવી પાછાં
 વળશે રે વીરા--એક દિન૦
 સગાં તે વન કેરાં લાકડાં વીરા (૨) તે આવી ભેગાં તુજ
 બળશે રે વીરા--એક દિન૦
 બેની વરામણ બારણે વીરા (૨) માતા ઝાંપેથી પાછી વળશે રે
 વીરા--એક દિન૦
 સોળ વરસની સુંદરી વીરા (૨) ઉભી ઉભી ટગમગ બેશે રે
 વીરા--એક દિન૦
 આ રે કાયાનો ઘડ ઘેરીયો ધીરા (૨) દસ દરવાજા દીધા રે
 વીરા--એક દિન૦
 આ રે કાયામાં જ્યારે કાંઈ નવ દીકું ત્યારે વીરા (૨)
 ઉભી ઉભી ધ્રુસકે રોશે રે વીરા--એક દિન૦
 એવું સમજી ભજ રામને વીરા (૨) તો ભવ પાર તરાશે રે
 વીરા--એક દિન૦

ભજન ૬૪

જાગો તમે જાહવપતિ રાય, પળ એક ખોલોને મહારાજ
 સોઈ પળ રૂઢિયાની માંદ્ય, હસીને હરિ ખોલીયે હોજી
 સોઈ પળ ઘુંઘટડા માંદ્ય, હસીને હરિ ખોલીયે હોજી

તન મન સોંપી દઉં શરીર, વહાલાને જાઉં વારણે
 મેં તો છોડી મારા કુળની લાજ, ગીરધારી તારે કારણે હોજી
 --જાગે તમે

મેલી દેને આળ ને પંખાળ, સાહેબનો ડર રાખજે
 જાવું મારે ઘણીને દરબાર, પળ પળનાં લેખાં માગશે હોજી
 --જાગે તમે

આપને સોંખ્યાં રે શરીર, ચરણોમેં શીશ મેં ધરું
 જખ લગ જાગે દીનોનાથ, તખલગ સેવા મેં કરું હોજી
 --જાગે તમે

નથી દીધાં કથીરોનાં દાન, કંચન ક્યાંથી પામીયે
 હજી લગી ના આવ્યાં વૈમાન, દીધેલાં હોય તો પામીયે
 હોજી--જાગે તમે

સમે મોટા છો મહારાજ, અમ પર કૃષ્ણ કિજીએ
 એમ કરી બોલ્યાં મીરાંબાઈ, દાસીને દર્શન દીજીએ હોજી
 --જાગે તમે

ભજન ૬૫

મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે શામળા ગીરધારી
 મારી હુંડી શામળીયાને હાથરે-શામળા ગીરધારી
 મારી હુંડી વાલીડાને હાથરે-શામળા ગીરધારી
 મારી હુંડી કનૈયાને હાથરે-શામળા ગીરધારી
 મારી હુંડી દાદાજીને હાથરે-શામળા ગીરધારી

(૪૫)

મેં તો છોડી દુનીયાની દરકારરે-શામળા ગીરધારી
માથે ધાર્યો ધણી કીરતારરે-શામળા ગીરધારી
તમે ભક્તોના પુર્યા છે કોડરે-શામળા ગીરધારી
તમે નામ ધર્યું રણુછોડરે-શામળા ગીરધારી
રાણુજીએ રઠ કરી વળી મીરાં કેરે કાજ
ઝેરના ખ્યાલા આરોગીયારે વાલો ઝેરના જાણુહાર રે
શામળા ગીરધારી૦

સ્થાંભ થકી પ્રભુ પ્રગટીયા વળી લીધાં નરસિંહ રૂપ
ભક્ત પ્રહલાદને ઉગારીયોરે વાલો માર્યો હીરણ્યાકશ્યપ ભૂપરે
—શામળા ગીરધારી૦

નીલામાંથી ઉગારીયાં મંઝારી કેરાં બાળ
ટીટોડીનાં વાલો ઇંડાં ઉગાર્યા હરી હેતે થયા રખવાળરે-
—શામળા ગીરધારી૦

ગજને વાલો ઉગારીયો અને સુદામાની ભાગી ભુખ
દોહલા વેળાના મારા વાલમારે તમે ભક્તોને આખ્યાં ઘણાં
સુખરે-શામળા ગીરધારી૦

પાંડવની પ્રતિજ્ઞા પાળી અને દ્રૌપદીનાં પુર્યા ચીર
નરસિંહ મહેતાની હાંડી સ્વીકારજો તમે સુભદ્રા બેનના વીરરે
—શામળા ગીરધારી૦

તીરથવાસી ચારે જણાને રૂપૈયા છે સો સાત
વહેલા પધારજો દ્વારકારે એમને ગોમતી નાહ્યાની ગણી
ખાંત રે-શામળા ગીરધારી.

રહેવાને નથી ઝુંપડુંને જમવાને નથી જુવાર
 બેઠો બેઠી વળાવીયાંરે, મેં તો વરાવી, ધરકેરી નારરે
 —શામળા ગીરધારી૦

નવસેં ધર નાગર તણાં તેમાં કાઢયો બહાર
 નથી મારે નાતે નોતરે મને નાતે કીધો તિરસ્કારરે
 —શામળા ગીરધારી૦

ગરથ માફે ગોપીચંદન તુલસી હેમના હાર
 સાચુ નાણું મારો શામળોરે મારી દોલતમાં ઝાંઝ ને પખાજરે
 —શામળા ગીરધારી૦

તીરથવાસી સૌ આલીયા આવ્યા દ્વારકાં ગામ
 આ ગામમાં એવું કોણ છે રે જેનું શામળશા શેઠ એવું
 નામરે—શામળા ગીરધારી૦

નથી પ્રાદ્ધણ નથી વાણીયો નથી ચારણ નથી ભાટ
 લોક કરે છે ઠેકડીરે નથી શામળશા શેઠ એવું નામરે
 —શામળા ગીરધારી૦

નિરાશ થઇને નીકળ્યા આવ્યા નગ્રની બહાર
 વેષ લીધો વણીકનો ધર્યું શામળશા શેઠ એવું નામરે
 —શામળા ગીરધારી૦

હુડી લાવો હાથમાં આપું પુરા દામ
 રૂપેયા આપું રોકડારે માફે શામળા શેઠ એવું નામરે
 —શામળા ગીરધારી૦

હુડી સ્વીકારી શામળે અરજે કીધાં કામ

(૪૭)

મેતાજી ફરી લખજેરે મુજ વાણોતર સરખું કામરે
--શામળા ગીરધારી૦

થાળ ૬૬

આવે આવે લટકંતી વૃજ નારી કે; મેવા લાવે મીઠડારે લોલ
વ્હાલા મારા સંસારમાં એક સાર કે જેણે હરીદીઠડારે લોલ
વ્હાલા મારા ખારેક ખાંડ ખનુર કે સાકર સેરડીરે લોલ
વ્હાલા મારા ઘેખર જલેખી પકવાન કે પીરસુ પ્રેમથીરે લોલ
વ્હાલા મલપતા મંદિરે પધારો કે, નિરખુ નેહથીરે લોલ
વ્હાલા મારા ભક્ત તણે ઘેર જાવ કે શીતળ સ્વભાવનારે લોલ
વ્હાલા મારા તુલસીના પત્રે જમાડું કે ભૂખ્યા હરી ભાવનારે લોલ
વ્હાલા મારા જળ જમુનાની ઝારી કે આચમન લીજીએરે લોલ
વ્હાલા મારા લવીંગ સોપારી મુખવાસકેપાનખીડાંલીજીએરે લોલ
મહેતા રામ કૃષ્ણ પ્રભુ રંક, પ્રસાદી દીજીએરે લોલ
વ્હાલા મારા ભક્ત તણા પ્રતિપાળકે, દર્શન દીજીએરે લોલ

ભજન ૬૭

મારાવ્હાલાનંદલાલાહું લાગુંપાય મારાવ્હાલા શ્રીરણછોડરાયજીરે
મુખ જોઇ રદ્યા મોહી આનંદ ન સમાય-

મારા વ્હાલા શ્રીગોપાળલાલજીરે
ધન્ય ભાગ્ય ઘેર જાગ્ય તીરથ સૌ દેવ-

મારા વ્હાલા શ્રી રણછોડરાયજીરે

(૪૮)

મારે ઉર જરૂર કરીને રહેજો વાસ-

મારા બહાલા શ્રીગોપાળલાલજી રે
સદા આપો ભક્ત સ્થાપો તમ ચણોની સેવા-

મારા બહાલા શ્રીરણુછોડરાયજી રે
દાસ વીસા તણી વાણી મેં રૂઢીયામાં જાણી-

તારો દાસ હું ગોપાળલાલજી રે.

આરતી ૬૮

શ્રી હરિની આરતી

જય દેવ જય દેવ જય રાધારમણા-પ્રભુ જય રાધારમણા,
જય ગોપીજન વદ્ધલ (૨) દુઃખ સકલ શમના-

જય દેવ જય દેવ૦ ધ્રુવપદ

જય જય કુંજબિહારી, જય ગોકુલરાયા પ્રભુ જય૦
મજ્જવિધુ રાસવિહારી (૨) નિજજન સુખદાયા. જય૦ ૧

જય વૃંદાવનવાસી જય જય જય ગિરધારી પ્રભુ જય૦
ગોપીજનમનરંજન (૨) જય મુરલીધારી. જય૦ ૨

જય જય દેવકીનંદન જય મથુરાધીશા પ્રભુ જય૦
નંદ્યશોદાનંદન (૨) જય જય જગદીશા જય૦ ૩

જય જય કંસનિકંદન દાનવકુલહલના પ્રભુ૦
ભક્તજન પ્રતિપાલક (૨) જય દુર્જન છલના જય૦ ૪

જયસુંદર શામળિયા પીતાંબરધારી પ્રભુ૦
મોરસુકુટ શિર શોભે (૨) અતિ મંગલકારી જય૦ ૫

કર્ણવિષે શુભ કુંડલ મકરાકૃતિ શોભે પ્રભુ
 નાસાગ્રે મુક્તાકૃળ (૨) જોતાં મન લોભે. જયં ૬
 હૃદયે કૌસ્તુભ ઝળકે મણિમુક્તામાળા પ્રભુ
 ખાંહે બાબુ બિરાજે (૨) અતિશય તેજાળા. જયં ૭
 કટિયે કિંકિણિ રણકે નૂપુર ચરણ વિષે પ્રભુ
 મણિખંધે મણિ ભૂષણ (૨) અતિ સુંદર દીસે. જયં ૮
 ભાલે તિલક વિશાળ શોભે મૃગમદનું પ્રભુ
 વનમાળાપર ગુંજે (૨) ટોળું પટપદનું. જયં ૯
 હસિત વદન કરી ઉભા મુજ સામું જોઇ પ્રભુ
 કૃપા કટાક્ષે દુઃખડાં (૨) સૌ નાખ્યાં ધોઇ. જયં ૧૦
 એવા હરિ નિરખી મેં દહાવો સર્વ લલ્યો પ્રભુ
 પ્રપંચ આશા છુટી (૨) ભવભય ભસ્મ થયો. જયં ૧૧
 હવે વિનંતી એટલી શ્રી હરિ તવ ચરણે પ્રભુ
 મુને નિરંતર રાખો (૨) દાસ કરી શરણે. જયં ૧૨
 ખાંહ્ય ગ્રહી તરછોડો તો નિજ પ્રિદ હારો પ્રભુ
 જેવો ગણશો તેવો (૨) છું પણ ઉદ્ધારો. જયં ૧૩
 એવી હરિની આરતી જે હેતે ગાશે પ્રભુ
 હરિદાસ પ્રભુ તેને (૨) પ્રેમામૃત પાશે. જયં ૧૪
 જયદેવ જયદેવ જયરાધારમણા પ્રભુ જયં
 જય ગોપીજનવલ્લભ (૨) દુઃખ સકલ શમના. જયં ૧૫

श्रीरामचंद्रजीना ध्यानसह स्तुति

श्रीरामचंद्र कृपालु भज मन हरण भवभय दारुणं;
नवकंजलोचन कंजमुख करकंज पदकंजारुणं. १

कंदर्पअगणित अमित छवि नवनील नीरद सुन्दरं;
पटपीत मानहु तडित रुचि शुचि नौमिजनकसुतावरं. २

शिर किरीट कुण्डल तिलक चारु उदार अंग विभूषणं;
आजानुभुज शरचापधर संग्रामजित खर दूषणं. ३

भज दीनबंधु दिनेश दानव दलन दुष्ट निकंदनं;
रघुनंद आनंदकंद कोसलचंद दशरथनंदनं. ४

इति वदति तुलसीदास शंकर शेष मुनि मन रंजनं;
मम हृदयकंज निवास कुरु कामादि खलदल गंजनं. ५

(૫૧)

૭૦—શ્રીહરિનામની ધ્વનિયો

ધુન

ખંસી બબલે દિનો નાથ શ્રી રાધે રાધે
વૃંદા તે વન ફેરી કુંજમાં શ્રી રાધે રાધે
ઝાંઝરના ઝણકાર શ્રી રાધે રાધે
નેપુરના ખખડાટ શ્રી રાધે રાધે
થઇ રહ્યો થેઈ થેઈકાર શ્રી રાધે રાધે

ધુન

રધુપતિ રાધવ રાજરામ પતિતપાવન સીતારામ
ગંગા તુળસી સાક્ષીઆમ ભજ લે પ્યારે સીતારામ
અહલ્યાના ઓઢ્ઢારણ રામ જનકીજીવન સીતા રામ

ધુન

રામા રામા ઘટઘટમાં વ્યાપિક રામા
ચટમાં ચટમાં પટમાં રામ
અહલ્યાના ઓઢ્ઢારણ રામ
પતિત ફેરા પાવન રામ
ફરશી ધારી ફરશુરામ
જનકી—જીવન સીતારામ—રામા રામા

(૫૨)

ધુન

ગોપાળ રાધે કૃષ્ણ ગોવિંદા ગોવિંદા

હરિ હરિ ગોવિંદા ગોવિંદા

રાધે ગોવિંદા ગોવિંદા

જય જય ગોવિંદા ગોવિંદા

ભજ મન ગોવિંદા ગોવિંદા—ગોપાળરાધે

(૫૩)

૭૧—વૈષ્ણુવજન

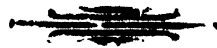
વૈષ્ણુવ જન તો તેને કહીએ, જે પીડ પરાઈ જાણે રે
પરદુઃખે ઉપકાર કરે ને, મન અભિમાન ન આણે રે—
વૈષ્ણુવ૦

સકળ લોકમાં સહુને વંદે, નિંદા ન કરે કેની રે
વાચ કાછ મન નિશ્ચલ રાખે, ધન્ય ધન્ય જનની તેની રે—
વૈષ્ણુવ૦

સમ દષ્ટિ અને તુણ્યા ત્યાગી પરસ્ત્રી જેને માત રે
જીજ્ઞાસ થકી અસત્ય ન બોલે, પરધન નવ ઝાલે હાથ રે—
વૈષ્ણુવ૦

મોહ માયા વ્યાપે નાહુ જેને દૃઢ વૈરાગ્ય જેના મનમાં રે
રામનામશુ તાળી રે લાગી સકળ તિરથ તેના તનમાં રે—
વૈષ્ણુવ૦

વણુ લોભી ને કપટ રહિત જે, કામ ક્રોધ નિવાર્યા રે
લણે નરસૈયો તેનું દર્શન કરતાં, કુળ ઇકોતેર તાર્યા રે—
વૈષ્ણુવ૦

(૫૪)

૭૧—અચ્યુતમ્

અચ્યુતમ્ કેશવમ્ રામ નારાયણમ્
કૃષ્ણ દામોદરમ્ વાસુદેવં હરિમ્
શ્રીધરં માધવમ્ ગોપીકા વલ્લભમ્
જાનકી નાયકમ્ રામચંદ્રં ભજે.

હરે રામ હરે રામ

રામ રામ હરે હરે

નમઃ પાર્વતી પતયે હર હર મહાદેવ હર
જય જય સીતારા.....મ

श्री शेषशायी भगवान्—

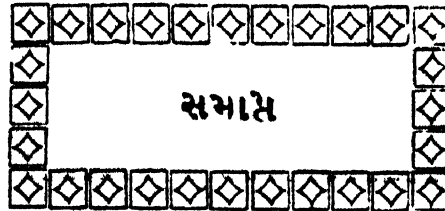

(૫૬)

મનન કરવા યોગ્ય.

- ૧ સૌની સાથે હળીમળીને રહેવું. સર્વને વદાના લાગીએ તેમ વર્તવું.
- ૨ બોલવું વિચાર કરીને કે જેથી પસ્તાવું પડે નહિ.
- ૩ આપ ભક્ષા તો જગ ભક્ષા, નમ્યા તે પ્રભુને ગમ્યા.
- ૪ કોષની નિંદા કરવી નહિ. અવગુણુ જોવા નહિ.
- ૫ સાચને આંચ નથી. કસોટીએ ચઢ્યા પછી ભવ તરાશે.
- ૬ આ વખત પણ વહી જશે તે ધ્યાનમા રાખવું.
- ૭ સંતોષી નર સદા સુખી, અસંતોષી સ્વપ્ને પણ દુઃખી.
- ૮ મૂર્ખમાં ન ગણાઈએ તે ધ્યાનમા રાખવું. વિવેકી મૂર્ખ નથી.
- ૯ બેસીએ બેઠ તો ઉઠાડે ન કોઈ, પોતાની આવડત પ્રમાણે સ્થાન લેવું.
- ૧૦ જક્કી બનવું નહિ, પોતાનું ખર્ચે પણ માર્યું જાય છે, ગમ ખાઇ વિવેકથી વાત કરવી.
- ૧૧ લાખ જતાં શાખ ન જવા દેવી, શાખ રહે લાખ મળે છે.
- ૧૨ દરેકનો વિશ્વાસ મેળવવા પ્રયત્ન કરવો. તિરસ્કારભરી દષ્ટિએ સામા જવું તેના કરતાં મરવું સાચું.

મોહનલાલ એમ. શાહ.

સેવા

તું કોણ ક્યાંથી આવ્યો, શું કામ, ક્યાં જતું દેવે ?
અંતઃકરણને પૂછી જો કે જન્મ કેમ ધર્યો ભવે ?
લક્ષ શું અહીં આવ્યા હતા, લક્ષ શું જવાનું સંભવે ?
કરવો ઘટે આ પ્રશ્નો, નિકાલ અંતરના રવે. ૧

“તું કર્મધારક માનવી, ઉત્તરેલ સર્વગથી બ્રહ્મ થા,
“સંપૂર્ણ સાધી પુણ્ય, પ્રભુપન્થે વિચરવાનું સી;
“દેવું અહીં ઉતર્યો હતા, થઈ મુક્ત જતું સંભવે,”
નિકાલ આ, સૌ પ્રશ્નો સંભળાય અંતરના રવે. ૨

જન્મી જનેતાકૃપા જીવનસૂળ—અર્થે પ્રશ્ન—
દીધા હાવા, જળ, તેજ, પૃથ્વી ને ગમન આદિ ખરે;
એ સર્વ પોષક બક્ષીસોથી ગ્રાણી સૌ પોષાય છે,
તો મુખિત માટે સજ્જ થા, આલુષ્ય ઓઠું થાય છે. ૩

જન જે વડે સોદાય છે, રક્ષાય છે, પોષાય છે,
તેમાં પ્રભાવ પ્રભુત્વો—પ્રભુસૃષ્ટિનોજ ધરાય છે;
ધન જે મળે, બળ કે કળે, જન જે રળે તે સર્વમાં,
સર્વોત્તમી છે સ્વાયઃ એ સિદ્ધાન્ત ભૂત માં ગર્વમાં. ૪

પરજન્મનાં કાણુ ટાળવા, પ્રભુપન્થ જીવન વાળવા,
છે મુખ્ય સાધન એક—કીધેલા કરારો પાળવા;
સેવા કરો તન-મન-ધને, નિવારો દ્રષ્ટિ સાંકડી,
પ્રભુ ભાવથી સત્કારશે તમ કૃષ્ણ કે કૃલ પાંખડી. ૫

